

Dvojmesačník, november – december 2018

Trenčín región ^{VIII}

číslo 6
ročník 3

Farby zimy

Holubyho chata, autor Jozef Dovičín,
fotosúťaž KOČR Trenčín región 2017

foto: Jozef Dovičín

Turistická polícia

Záhady Mojtína

strana 6–7

Na konci kraja

Diviaky pod strechou

strana 9–11

Vianočné zvyky

Stridžie dni

strana 12–13

11 >

Holubyho chata nie je náhoda

Priatelja, koniec kalendárneho roka sa nezadržateľne blíži a my sa vám prihovárime s naším, aj vianočne ladeným magazínom, tentoraz v predstihu. To preto, aby ste si ho stihli prečítať bez predvianočného zhonu a možno sa aj inšpirovať témami, ktoré ponúkame. Akiste ste si už všimli zimnú atmosféru, ktorú sme navodili fotografiou na titulnej strane. Nechajme sa prevkapiť, či k nám bude pani príroda taká štedrá aj túto zimu. Nádherný pohľad fotoobjektívu na Holubyho chatu na slovensko-českých hraniciach nad obcou Lubina sme zvolili zámerne. V týchto dňoch si pripomíname sté výročie vzniku prvej Československej republiky a práve táto obľúbená turistická atrakcia je aj dnes prejavom priateľstva Slovákov a Čechov.

A ešte slovo-dve k rodnému listu fotografie Holubyho chaty. Nepochádza priamo z redakčnej kuchyne, ale zaujala odbornú porotu fotosúťaže, ktorú pripravila Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región. Veľmi sa tešíme, že aj menej známi, amatérski fotografi, v tomto prípade Jozef Dovičan, môžu preukázať svoje schopnosti a talent pri objavovaní zákutí Trenčianskeho kraja. Je to atraktívna forma ako objavovať krásy nášho regiónu.

Keď som už načrel do témy cestovného ruchu, patrí sa pripomenúť, že Trenčiansky kraj je čoraz viac v hľadáčkovi zahraničných médií. V minulom čísle sme informovali o cestovateľských potulkách americkej stanice CNN v našom regióne, no a v uplynulých týždňoch ju nasledovali reportéri z českej TV Nova i skupina rakúskych novinárov. Už prvé publikované materiály naznačujú, že história, tradície a zvyky zahraničných novinárov mimoriadne zaujali a robia nášmu kraju tú najlepšiu reklamu.

Úlohou nášho redakčného tímu je robiť dobrú reklamu nášho regiónu doma, teda pre vás, obyvateľov Trenčianskeho kraja a čitateľov nášho magazínu. Vaše listy a reakcie potvrdujú, že sa nám to spoločne darí. Preto mi v mene celej redakcie dovoľte zaželať vám krásne, radostné a milostiplné Vianoce a do nového roka 2019 veľa zdravia, sil a optimizmu.

Dočítania, priatelja!

Radovan Stoklasa, šéfredaktor

Po CNN k nám prišla aj TV NOVA

Ak poznáte českého herca Václava Matějovského, tak vám je určite známy aj jeho program „Toulky Českom“.

Tvorca obľúbených videí predstavuje lákavé lokality už nielen v Česku, ale pravidelne cestuje aj za riekou Moravu. Začiatkom augusta zavítal spolu so svojím štábom do trenčianskeho regiónu, aby pre portál TV NOVA predstavil jeho atraktívne miesta a zákutia.

„Práve českí turisti tvoria najpočet-

nejšiu skupinu návštevníkov Trenčianskeho kraja. Sme preto veľmi radi, že sme filmárom mohli detailne predstaviť tie najpríťažlivejšie miesta,“ pripomenula výkonná riaditeľka Krajskej organizácie cestovného ruchu Trenčín región Eva Frývaldská, ktorá video tvorcov sprevádzala. Filmársky deň odštartovali pri Bojnickom zámku a zaujal ich aj areál sokoliarov. Novú 30-metrovú vyhladákovú vežu s názvom „Čajka v oblakoch“ využili na panorama-

tické zábery na mesto Bojnice a celé okolie. Zastávkou v Trenčianskych Tepliciach boli Domček na strome, kúpalisko Zelená Žaba, architektonický skvost medzivojnového obdobia. No a čerešnička na torte – návšteva mesta Trenčín, historické centrum s výhľadom na hrad a miestny pivovar. Video, ktoré čoskoro uzrie svetlo sveta, bude isto vhodnou pozvánkou pre nových návštevníkov spoznať náš kraj zblízka. (ras)

Folklórna chyža: zážitok aj s nocľahom

Pred dvomi rokmi kráčala Zuzana Peniašková po Bojnickom dvore a obdivovala drevené domčeky pokryté trstinovými strechami.

Sídlili v nich remeselníci a jeden bol voľný. „Povedala som si, že ak mám záľubu chodiť po Slovensku po zážitkových ubytovaniach, čo takto urobiť podobné ubytovanie aj tu? Také niečo mi chýbalo, nuž som sa do toho po dohode s majiteľom pustila. Malý domček sa mi páčil, sadla som si dovnútra, namaľovala steny, ornamenty, zohnala jednoduché zariadenie,“ povedala o svojich začiatkoch Zuzana. Od svojich šiestich rokov tancovala vo viacerých folklórnych súboroch na Slovensku, a tak automaticky nasmerovala prípravu domčeka v duchu ľudového umenia.

Vznikla Folklórna chyža, miniatúrny ubytovací priestor v čarovnom prostredí. Do interiéru sa zmestila široká posteľ pre dve osoby a skromné zariadenie pripomínajúce život v minulosti. Návštevníci majú v blízkosti k dispozícii sprchu a WC, elektrické osvetlenie je v domčeku najvyšším výdobytkom modernej doby. Úplne tu absentuje televízia, internet, či

takmer všade dnes bežné wi-fi pripojenie. Najväčším bonusom je pohľad z okna modrej chyže na Bojnický zámok, ktorý je na dohodenie kameňom. Hostia majú zážitok aj z ticha a pokoja, keď večer areál dvora zatvoria a oni sa stanú jeho jedinými

obyvateľmi. Preto som sa rozhodla dať chyžu na booking a odvtedy to dobre funguje. Aj preto som pridala tento rok červenú chyžu, ktorá je o niečo väčšia, môžu tam spať páry s malým dieťaťom,“ teší sa Zuzana Peniašková.

obyvateľmi.

„V minulom roku, počas prvej sezóny, sme mali iba túto modrú chyžu. Ani obsadenosť nebola pre mňa veľmi uspokojujúca. Predstavovala som si väčšiu návštevnosť, preto som hľadala možnosti, ako naplniť domček návštevníkmi. Bolo mi ľúto pozerat’

Sezóna sa vo Folklórnej chyži začína koncom marca a trvá do októbra, všetko závisí od počasia. V apríli dávajú hostom do domčeka na požiadanie ohrievač, aby v zdraví prežili chladné noci. V tejto sezóne ubytovali 292 ľudí a mladú ženu teší, že si sem našli cestu aj turisti z iných kontinentov. Väčšinou prišli na jednu noc, ale našiel sa aj obdivovateľ zážitkového ubytovania, ktorý tu prežil tri noci. Ľudia si pochvaľujú najmä individuálny prístup prevádzkovateľky ku každej objednávke, nie je problém objednať si raňajky v susednej reštaurácii, či fľašu dobrého vína do izby.

Tu zrejme platí to známe: Lepšie je raz zažiť, ako desaťkrát počuť!

text a foto: Leo Kužela

Je tu populárne TOP Gastro 2018 – Štartujeme!

Už od 1. novembra 2018 môže verejnosť nominovať svoju obľúbenú reštauráciu, bistro, kaviareň, bar či čajovňu v Trenčianskom kraji.

Zariadenie by malo spájať kvalitné služby, príjemnú atmosféru, profesionálny prístup zamestnancov a skvelý gastronomický zážitok. Nominácie sa uzatvárajú 15.11.2018, pričom hlasovanie začína od 20.11.2018 a potrvá celý mesiac. Na zaujímavé ceny od vyhlasovateľa, Krajskej organizácie cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región, a sponzorov sa môžu tešiť no-

minujúci aj hlasujúci.

„Súťaž TOP Gastro zaznamenala minulý rok obrovský úspech. No-

minovaných bolo 44 zariadení, pričom vyhral sa podarilo len tomu najlepšiemu, Remy's Bistro & Pub

v Trenčíne s viac ako 700 hlasmi. Vďaka veľkému úspechu a pozitívnym ohlasom sme sa rozhodli súťaž opäť zorganizovať a dať šancu ďalším kvalitným gastro zariadeniam v Trenčianskom kraji,“ poznamenal predseda Krajskej organizácie Trenčín región Juraj Gerlici. Nominovať zariadenie je možné tromi spôsobmi – písomne na adresu KOCR Trenčín región, e-mailom na info@trenclinregion.sk alebo prostredníctvom facebookovej fanpage Trenčín región. (bas)

Noc na strome, víkend v Podkylave

Takmer stovka objaviteľov z Trenčianskeho kraja, ale aj zo susedných regiónov úspešne absolvovala počas leta zážitkovú expedíciu „Križom krajom za sto dní“, ktorú opäť pripravila Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región.

Podmienky boli náročné: turisti mali počas troch mesiacov navštíviť 13 lokalít, 5 podujatí, správne odpovedať na 3 kvízové otázky a do mobilnej aplikácie Objavujme nahrat' 4 fotografie z rôznych kútov Trenčianskeho kraja. Súťaž, ktorej hlavným cieľom bolo zatraktívniť turistické

Vyhodnotenie turistickej expedície „Križom krajom za sto dní“ prinieslo radosť výhercom

miesta, či zvyky kraja, mala veľký úspech a v porovnaní s minulým rokom priniesla aj viaceré novinky.

„K zadaniu minuloročného projektu „Hravé hrady Trenčianskeho kraja“ sme tentoraz pridali úlohy naviazané priamo na podujatia. Tým sme chceli podporiť návštevnosť hradov, múzeí či kultúrnych zariadení a poukázať aj na menej známe turistické lokality trenčianskeho regiónu,“ konštatovala Eva Frývaldská, výkonná riaditeľ-

ka Krajskej organizácie cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región.

Podľa predsedu KOCR Trenčín región Juraja Gerliciho tento spôsob prezentácie Trenčianskeho kraja zaujal, ba dokonca presiahol jeho hranice. „Podarilo sa nám prilákať turistov aj spoza hraníc nášho regiónu, a to je dobré znamenie. Súťažiacich sme motivovali priebežným žrebovaním o lákavé ceny a medzi výhercami sa objavila aj súťažiaca z Bratislavy.

Išlo o rodinné vstupy na Trenčiansky hrad, hrad Beckov a do areálu sokoliarov Aquila v Bojniciach.“

Do finále súťaže „Križom krajom za sto dní“ sa dostala trojica súťažiacich, ktorí nazbierali plný počet, teda 255 bodov. Víkendový pobyt pre štvorčlennú rodinu v Agropenzióne Adam v Podkylave získala súťažiaca s prezývkou Maruska. Zážitkové ubytovanie v domčeku na strome pre štyri osoby na jednu noc v Trenčianskych Tepliciach od treehouse.sk patrí súťažiackej zaregistrovanej pod prezývkou vivienne.

(bas)

Potulky po regióne s foťákom sa oplatia

POZOR, FOTOSÚŤAŽ

Už takmer mesiac prebieha na webovej stránke Krajskej organizácie cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región jesenná fotosúťaž „Trenčiansky región hrá farbami“. Môže sa do nej zapojiť každý laik či profesionálny fotograf. Aktuálne je prihlásených 127 fotografií, ich počet neustále pribúda, ako aj počet hlasov pre jednotlivé fotografie. Viac podrobností nájdete na www.trenclinregion.sk/fotosutaz-jesen2018.

Šancu na výhru majú nielen súťažiaci, pre ktorých je pripravená 360° kamera a iné hodnotné ceny. Naprázdno neobídu ani traja hlasujúci – dostanú balíčky od kaviarne a obchodu Čarovná špagza

z Dubnice nad Váhom a wellness poukaz od kúpeľov Zelená Žaba v Trenčianskych Tepliciach.

Jesennou fotosúťažou sa šanca predviesť svoj fotografický talent v tomto kalendárnom roku nekončí. V prvý zimný deň 21.12.2018 spúšťa KOCR Trenčín región zimnú fotosúťaž s názvom „Zima sa nám trbliece“, v ktorej budú súťažiaci hrať, okrem iného, o štýlový polaroid INSTAX Mini 9 a, samozrejme, neostanú ukrátení ani hlasujúci. Viac informácií o súťaži bude zverejnených na webe vyhlasovateľa a facebookovej fanpage Trenčín región už čoskoro.

(ras)

Dolina s tromi hradmi

Predstavujeme NOVOMESTSKÁ DOLINA

Slovensko býva označované za automobilovú veľmoc, domiňuje však aj v inej oblasti.

Na jeho území sa dodnes zachovalo zhruba 120 hradov. Hoci väčšina z nich sa v súčasnosti radí medzi zrúcaniny, stále sú veľkým lákadlom pre turistov aj milovníkov histórie. Tí by tak určite nemali vynechať povinnú zastávku v dolnej časti okresu Nového Mesta nad Váhom, kde nájdú región prekypujúci minulosťou.

Dolina, ktorá je obklopená trojicou hradov, sa pomyselné začína v Beckove, prechádza cez okresné mesto a končí sa na hraniciach s Trnavským samosprávnym krajom. Tiahne sa pozdĺž našej najdlhšej rieky Váh a je súčasťou regiónu stredného Považia, ktoré tu lemujú Biele Karpaty a Považský Inovec. Práve toto územie bolo zároveň v minulosti hranicou vtedajšieho Uhorského kráľovstva.

Dnes ide o moderný región s dobrou infraštruktúrou, ktorý leží na hlavnom cestnom ťahu medzi Bratislavou a Žilinou. Keď sa počas jazdy vo vlaku či v aute pozriete von z okna, už z diaľky vás upúta aj jeho zachovalá história, zosobnená napríklad v Beckov-

skom hrade. Len kúsok od neho zase objavíte legendárny Čachtický hrad a o niekoľko kilometrov ďalej sa v nadmorskej výške 500 metrov nad morom vypína Tematín.

Trojicu hradov v minulosti spájala ich obranná funkcia. Za obdobia svojej existencie vystriedali niekoľkých majiteľov - prípadne Čachtíc rezonuje meno Alžbety Báhoryovej, s Beckovom je spojený vojvoda Stibor zo Stiboric a Tematín pred stáročiami patril Matúšovi Čákovi Trenčianskeho. Dnes patria medzi tie národné pamiatky, ktoré nepostihol osud iných významných budov a nepremenili sa na úplné ruiny. Naopak, na hrade Tematín pôsobí už od roku 2007 občianske združenie, ktoré ho postupne opra-

vuje, Čachtice a Beckov sa zase pred časom dočkali obnovy prostredníctvom eurofondov.

Centrum tejto doliny leží v Novom Meste nad Váhom, ktoré sa vyvinulo zo stredovekej osady na križovatke obchodných ciest. Jeho najstarší názov znel Ujhely, teda nové trhové miesto, čo naznačuje, že vzniklo ako nová trhová osada. Počas svojej histórie

centrum zobia renesančné meštianske domy ako Ghillánoviec, Nádašdyovec či budova mestského úradu, takzvaný Reissovec. Mesto je preslávené aj sieťou pivníc, pričom niektoré z nich majú hneď niekoľko podlaží. Niektoré z chodieb navyše môžu viesť až za okraj mesta smerom k Čachticiam, kde čast' labyrintu, ktorý sa tiahne popod dedinu, sprístupni-

patrilo medzi dôležité obchodné centrá na západe našej krajiny, ktoré preslávilo aj vinohradníctvo, a to najmä burgundské červené. Dokonca pri ňom fungoval prístav, z ktorého sa na pltiach posielal dolu Váhom rôzny tovar ako sušené ovocie či soľ až do Komárna. V prvej polovici 18. storočia tu začínajú vyrastať prvé priemyselné podniky, ich masívny rozvoj nastal najmä po druhej svetovej vojne.

Dnes nájdete v Novom Meste nad Váhom viacero zaujímavých historických stavieb. Jeho samotné

li pred dvoma rokmi.

Množstvo historických stavieb objavíte aj v dedinách, ktoré sa v tomto regióne nachádzajú. V Brunovciach môžete vidieť kaštieľ s fragmentmi neskororenesančných malieb na fasáde nádvorja. V Kálnici sa zase zachovali pôvodné murované domy s poschodiami, ktoré patria k starobylému typu ľudovej architektúry trenčianskeho Považia a Pobebrevia.

V Podolí nájdete aj Bratislavský hrad

Na to, aby ste mohli obdivovať Bratislavský hrad, nemusíte jazdiť do hlavného mesta.

Stačí, keď sa vyberiete do obce Podolie, konkrétne do tamojšieho Parku miniatúr. Práve dominanta Bratislavy je najnovším prírastkom v areáli, ktorý ukrýva ďalších zhruba 70 hradov, zámkov, chát, rozľadní, kostolov a rodných domov. Park miniatúr oslavuje tento rok svoje 15. narodeniny. Počas tejto doby sa zaplnil modelmi významných slovenských historických stavieb. V Podolí ožívajú zrúcaniny, ktoré sú dnes neraz v žalostnom stave, zachovalé hrady a zámky zase ukazujú, ako vyzerali v časoch svojej najväčšej slávy. Ich modely sú prepracované do najmenšieho detailu. Návštevníka môže prekvapiť, ako honosne kedysi vyzerali napríklad hrady Vršatec či Čachtice, úplne prvá miniatúra zase zobrazuje hrad Branč v 17. storočí.

Práce na zmenšeninách zaberú veľa času, v prípade najnovšieho

zdroj: Matúšovo kráľovstvo

Bratislavského hradu to boli dva roky a tri mesiace. „Náš najnovší prírastok v muzeálnej zbierke Parku miniatúr predstavuje súčasnú podobu Bratislavského hradu v mierke 1:50. Rozmery má približne 8 x 7 metra, čím sa zaradil na prvé miesto, čo do veľkosti našich modelov. Prvé miesto mu patrí aj čo do množstva spracovaných detailov modelu. Tvorí ho až 17 objektov, z ktorých najväčší je hradný palác,“ informoval zakladateľ Parku miniatúr Juraj Hlatký.

Zmenšenina Bratislavského hradu má celkovo 1059 okien, 33 dverí, 120 vikierov a 32 komínov. Hrad-

ný palác nemá štvorcový pôdorys, ale každý jeho múr má inú dĺžku. Rovnako je to aj v prípade vežičiek, kde je každá iná. „Dominantná Korunná veža je jedinou pravou vežou hradu a zároveň najvyšším bodom hradu. Na modeli dosahuje výšku 107 cm od vstupu do paláca po vrch strechy. Každá z troch zvyšných vežičiek a ich strechy sú však iné. Tieto tri vežičky aj v realite vlastne nie sú vežami, sú iba dostavané na hornom poschodí hradu a jeho streche,“ doplnil Hlatký. Park je počas zimného obdobia zatvorený, navštíviť ho opäť môžete v apríli budúceho roka.

Mohyla ukáže svoju dávnu podobu

Pri ceste prechádzajúcej cez obec Očkov sa ukrýva vzácny slovenský unikát. Mohyla z doby bronzovej patrí medzi vôbec najvýznamnejšie objavy našich archeológov.

Po rokoch chátrania by mala dostať

storočia spolu s popolnicovým pohrebiskom z mladej rímskej doby. Dnes patrí jej rozľahlý areál medzi zaujímavé zastávky pre nadšencov histórie. Okrem samotnej mohyly, chránenej sklenými tabuľami, sa v ňom nachádzajú aj ďalšie pamiatky

ciou. Ten pripravila obec v spolupráci s občianskym združením Hrad Tematín, ktoré už niekoľko rokov pomáha pri starostlivosti o areál.

„Projekt je zameraný najmä na obnovu jednotlivých objektov, to znamená ich sprístupnenie a prezentáciu. Celý areál by tak mal slúžiť ako širokej verejnosti, tak aj domácim obyvateľom,“ informoval Mojmir Choma z občianskeho združenia Hrad Tematín. Predpokladané náklady na obnovu areálu sú 30-tisíc eur, práce by mali trvať približne dva roky. Aktuálne čakajú na výzvu z ministerstva kultúry.

Samotná mohyla by mala vyzeráť tak ako v dobe, keď do nej pochovali náčelníka. Dnes túto vzácnu pamiatku chránia sklené tabule. Tie by mali zmiznúť a namiesto nich vyrastie kopula, v ktorej vnútri by sa dalo chodiť. Celý areál navyše plánujú upraviť podľa najnovších noriem, jeho súčasťou budú bezbariérové chodníky a napríklad aj ubytovňa pre správcu, prípadne pre brigádnikov.

zdroj: sk.wikipedia.org

novú podobu, a to presne takú, ako mala v dávnych dobách.

Mohyla bola hrobom významného veľmoža, ktorého tam pochovali v 12. storočí pred našim letopočtom. Odkryli ju v 50. rokoch minulého

– pozostatky renesančného kaštieľa rodiny Očkajovcov, bunkre z druhej svetovej vojny či starý dom tehliara. Aj tie sú súčasťou projektu, vďaka ktorému by sa mohlo stať toto miesto vyhľadávanou turistickou atrak-

A B E C E D A

Burgundské červené

- Víno, ktoré bolo v minulosti trojnásobne drahšie ako biele. To z novomestského regiónu dokonca patrilo medzi obľúbené vína aj na cisárskom dvore vo Viedni.

Hrad

- Stredoveké hrady a hrádky na Slovensku nadviazali na systém hradísk, ktoré boli administratívnymi celkami komitátov a neskôr stolíc. Aktuálne má naša krajina v prepočte na jedného obyvateľa celosvetovo najväčší počet hradov a zámkov.

Miniatúra

- Ide o zmenšenú podobu predmetu, prípadne zmenšený model. Pôvodne toto slovo označovalo maľbu v pergamenovom kódexe, ktorá bola vytvorená živými farbami.

Mohyla

- Väčší umelý násyp z hlíny, niekedy aj v kombinácii s kameňom, ktorý je navrhovaný nad kostrovým alebo žiarovým hrobom, prípadne nad viacerými hrobmi. Najväčšou európskou mohylou je Silbury Hill vo Veľkej Británii.

Očkajovci

- Rod pôvodom z Nitrianskej stolice, konkrétne z obce Očkov, ktorej priezvisko nesú. Jeho význam stúpol najmä v 15. storočí. Člen tohto rodu Michal Očkaj spoločne s manželkou Teréziou Révaiovou boli dokonca krstnými rodičmi Mórica Beňovského.

Podzemná sieť pivníc

- Systém tunelov, chodieb a miestností, ktoré vedú nielen pod centrom Nového Mesta nad Váhom. Niektoré z nich majú tri podlažia, ohnisko či studňu. Vyznačujú sa aj premysleným systémom vetrania.

Názov obce Mojtiňa síce zvädza k predstave hrdého, majestátného starobylého sídla, no nenechajte sa oklamať.

Je to len nevelká dedinka učupená medzi Strážovskými vrchmi. Svoje pôvodné obyvateľstvo pred nebezpečenstvom okolitého sveta vraj chránila už od roku 1363.

Mojtiňa je jednou z najvyššie položených obcí Považia vo výške 636 m n. m. známy svojimi jaskyňami, v dávnej minulosti ťažbou bauxitu, skromným lyžiarskym strediskom a večným vojacom Gábrišom. Turistická polícia tentoraz prehľadáva práve okolie Mojtiňa a odhaľuje, čo za poklady tu pred svetom skrýva.

Po prvé: Turistické ciele

Z obce Beluša sa do Mojtiňa bez problémov dostanete autom alebo autobusovým spojom. Ani cyklisti neobídu skrátka, asfaltová cesta pomedzi husté lesy je sama osebe zážitkom. Ako správni turisti, pripravení do terénu, prebehne dedinou a odparkujeme kúsok za kostolom, neďaleko križovatky turistických trás. Pestrosť farieb naznačuje, že je z čoho vybrať.

Stretáva sa tu modré (smer Zliechov – Riedka), žlté (Ladce – Košecké Rovné) a zelené turistické značenie (Slopná – Mojtiňa). Náš cieľ je však už jasný, mierime na vrch Ostrá Malenica (909 m n.

m.). Sledujeme zelenú trasu, podľa mapy s trvaním vyše troch hodín obojsmerne.

Je chladné nedeľné ráno, na záver septembra tuhšie, ako by sme čakali. Nemáme obavy, zopár vrstiev oblečenia a výškových metrov isto zahreje. Trasa začína zľahka, popri nových dreveniciach na vŕšok s výhľadom na celú dedinu a lyžiarske stredisko oproti. Príjemná prechádzka pomedzi kopce a lúky. Na jednej strane pasúce sa ovečky, na druhej pomaly odkvitajúce poniklece. Jedinečný pohľad hneď v úvode.

Prechádzajúc lúkou sa nám v poslednej zahrievacej časti stráca značenie. Po chvíli blúdenia sme múdrejší, vyššie pri okraji lesa sa zelené značenie znovu objaví. Tu začína prvé stúpanie pod vrchol Rakytníka, ďalej má cesta

opäť miernejší sklon. Chodník vedie listnatým lesom pomedzi vytŕčajúce skalné útvary, akoby náhodilo rozhádzané po okolí.

Na minútku prestávka – kvôli výhľadom na Kľak a Strážov, potom mierne stúpanie na zalesnený vrchol s romantickým názvom Dievča. Prekvapivo nasleduje prudší zostup dole do sedla a znova hore. Nech v nohách citíme, že sme „túrovali“, chlácholíme sa. Rozcestník „Malenica“ hlási už len pätnásť minút do cieľa cesty. Skalnatým hrebienkom vychádzame na vrchol. Od dreveného kríža je kvôli okolitému porastu obmedzený výhľad, čo však môže byť plus pre túru v nadchádzajúcom zimnom období. Najkrajší je tu pohľad na skalnatý hrebeň

Podskalského Roháča a Manínske bradlo týčiace sa nad údolím Váhu, Kľak, Strážov aj Považskú Bystricu. Trochu sa zrelaxujeme a pomaly sa vraciame späť do sedla na značený chodník. Výlet možno ukončiť aj v susednej obci Slopná, no my schádzame rovnakou trasou späť do Mojtiňa. Potvrdilo sa nám, že trasa nie je veľmi frekventovaná, hoc v tomto prípade asi zaúradovalo aj zachmúrené počasie. Počas cesty stretáme len párík bežcov, miestnych chatárov z Trenčína, so štvornohým kamarátom. Dobrý bežecký terén ich vylákal spod periny už skoro ráno.

Po druhé: Potulky dedinou

Napriek tomu, že Mojtiňa je len malou dedinkou, nájdete tu viace-

ro zaujímavých zákutí, ktoré stoja za návštevu. Zčať možno hneď oproti obecnému úradu malým, ale milým Parkom sv. Vincenta de Paul. Od roku 2001 tu stojí kalvária pozostávajúca z 15 zastávok a kaplnky, so sebe vlastným genius loci. Terén nie je namáhavý, zastavenia sú len neďaleko od seba, teda prístupné pre mladších i starších. Pokračujúc po hlavnej ceste nemožno minúť majestátny rímsko-katolícky Kostol sv. Cyrila a Metoda. Vysvätený v roku 1863 vo svojom vnútri skrýva pôsobivú výzdobu. Jeho areál stráži drevené súsošie dvoch, pre našu históriu významných vierozvestcov.

Krok cez cestu a už čaká ďalšia rarita, o ktorej nechyrovali široko-ďaleko. V pokoji tu odpočívajú jedinečná osobnosť Ladislav Škulčety-Gábriš, mojtínsky rodák a najstarší vojak sveta. „V nepokojnom svete ozbrojených konfliktov pôsobil v uniforme cisárskeho vojaka 81 rokov, bojoval na frontoch 22 vojen a prežil 256 bitiek,“ stojí na pamätnej tabuli, nad ktorou sa týči jeho bronzová podobizeň na koni. Večný vojak venoval Mojtínu svoje celoživotné úspory, ktoré počas 81-ročnej vojenskej kariéry zarobil. Jeho posledným želaním bolo, aby za ne postavili kostol a školu pre rodákov, aby nemuseli do sveta ísť takí negramotní, ako išiel on. Kostol stojí doteraz, škola však už bola za pochodu dejín zrušená.

Kľukatá cesta dedinou sa stáča k lyžiarskemu areálu. Ski centrum Mojtín sa rozkladá na severných svahoch Javoriny, Veľkého a Malého Grúňa. Sedem kilometrov zjazdoviek však posledné roky živa prázdnotou. Plány na ich znovuoživenie sú však viac ako aktuálne a azda sa zrealizujú už počas nadchádzajúcej zimnej sezóny. Držíme palce!

Za osviežením treba merať cestu do penziónu Barborka, asi dvesto metrov od ski areálu. Je jediným zariadením, v ktorom sa dá v obci a okolí občerstviť. Pravidelné otváracie hodiny, najmä mimo hlavnej sezóny, absentujú, preto stravovacia jednotku na cestu do Mojtína odporúčame pre istotu pribaliť. Ubytovanie v obci ponúkajú súkromné víkendové domy, chaty alebo už spomínaný penzión.

Po tretie: Jedinečná zástavka

Čo v Mojtíne isto nevynechať? Predsa Mojtínsku jaskyňu! Trasa vedie po modrej turistickej značke smer osada Riedka. Cestou láka odbočka k jazierku lásky – projektu miestnych nadšencov, ktorí vybudovali mini jazierko s takým príznačným názvom povyššie dediny. Krátka zachádzka – prečo nie? Pokračujeme po modrej značke, smerovník navádza na odbočku k jaskyni. Pár minút lesným chodníkom a zrazu stojíme na mieste, ktoré je viac ako len dierou v skale. Jeho príbeh sa viaže k osobnosti farára Štefana Závodníka, z iniciatívy ktorého bola jaskyňa v rokoch 1855–1860 využívaná ako prírodný kostol. Výnimočný to úkaz v cirkevných dejinách Slovenska. Bohabojní Mojtínčania tak neboli závislí len od kostola v obci Pružina. Počas druhej svetovej vojny sa jaskyňa využívala aj ako úkryt pre desiatky tunajších rodín. Dnes po rokoch zabudnutia znovu oživa. Pri vchode stojí informačná tabuľa, vo vnútri uvidíte popri skromnej krasovej výzdobe aj sochu

doslova len zopár kameňov, krátky výšľap je len malou obetou pekným výhľadom na Strážovské vrchy, Košecké Podhradie a okolie. Príbeh hradu sa podľa povesti spája s menom grófa Smaragdusa, vodcu rádu templárskych rytierov. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1272 a jeho koniec sa datuje rokom 1670, kedy hrad obsadilo cisárske vojsko, ktoré ho následne zámerne zničilo. Od tej doby zrúcanina rýchlo chátrala a

ďalej za obec, do oddychového areálu Sv. Hubert. Projekt, ktorý vyrástol len nedávno, toho ponúka viac – reštauráciu s vonkajšou terasou a átriom, bufet s občerstvením, jazierko, kŕmenie rýb či člnkovanie i ubytovanie. Nás však v tomto momente zaujímajú najmä gastroslužby.

Skromnejší výber, čo sa jedla týka, no tematicky z každého rožka troška. Pečený pstruh s grilovanou zeleninou v našom prípade zvíťazil a ukázal sa ako dobrá voľba. Sladká čerešnička v podobe palaciniiek nám definitívne doplnila všetku spotrebovanú energiu. Pozorná obsluha spolu s príjemnou atmosférou potvrdili, že zariadenie treba odporúčať.

Mojtín prekvapil. Ani nie tak ponukou služieb, no výnimočných miest a krásnej prírody je tu „habadej“. Množstvo lesných cestičiek, značených turistických trás i cyklotrás z neho robia ideálny úkryt pred realitou rozbehaného sveta. A to počas celého roka, hoci farby jesene dávajú Mojtínu špeciálny punc.

text a foto (bafa)

sv. Jozefa v životnej veľkosti. V jaskyni, ktorá sa podľa svojho patróna nazýva i Jaskyňou sv. Jozefa, sa príležitostne opäť konajú bohoslužby. Lákavému zvoncu pred jej vchodom neodolal ani manželský pár z Považskej Bystrice, ktorý sme po ceste stretli. Jeho zvonenie sa rozlieha do diaľky.

Po štvrté: Košecké Podhradie

Necelá polhodinka cesty autom z Mojtína a sme pod hradným kopcom v Košeckom Podhradí. Aj keď z pôvodnej stavby dnes už zostalo

výsledkom je dnešný stav. Dostať sa sem možno z dediny po zelenom turistickom značení, prípadne viacerými neznačenými lesnými cestičkami. Vedie sem aj turistická trasa z Mojtína, žltým, potom zeleným značením, približne štyri hodiny cesty. Pre odhodlaných turistov žiadny veľký oriešok.

Keďže v Mojtíne sme sa posilniť nestihli, vyberáme sa za občerstvením do Košeckého Podhradia. V Hostinci pod orechom, neďaleko hradného kopca, láka útulná domácka atmosféra. Mierime však

Strava	8/10
Ubytovanie	8/10
Wellness	-/10
Obsluha	8/10
Lokalita	8/10
Celkový dojem	8/10

V ringu je dôležité aj tango

Legenda slovenského športu Ján Zachara oslávil deväťdesiatku, no stále sa vracia k boxu

Prichádzame do ilavského fitnesscentra v starom dome na poschodí. Vekový priemer okolo nás asi 30 rokov.

V rohu miestnosti je malý ring, útočisko športového veľikána. Ján Zachara má tradičný rituál a prezliekať sa chodí zásadne na presne určené miesto. Zlatý olympionik v boxe z roku 1952 si takéto „celebritné maniere“ môže dovoliť. Nárok na ne mu vzniká úspechmi aj vekom. Tento rok oslávil okrúhlu 90-tku.

Dohodnuté stretnutie vo fitnesscentre nie je žiadny spomienkový návrat na zašlé časy, či kulisa na fototermin. Trikrát do týždňa si sem olympijský víťaz v boxe prichádza udržiavať kondičku a odovzdať skúsenosti novým generáciám boxerov. Aj keď sám uznáva, že za tie roky sa pohľad na box diametrálne zmenil.

„Dnes chcú za každú cenu diváci vidieť tvrdý boj s tvrdým dopadom jedného boxera na zem. Ja som skôr zástanca akéhosi päsťného šermu. Box je predsa ten najjemnejší šport – veď sa robí v rukavičkách,“ hovorí

Zachara, ktorého tiež považovali za päsťného šermiara. Viac ako box oceňuje počas tréningu gymnastiku, ktorá telu dopraje silu a ohybnosť.

Prezlečený do športového sa rozhladol po telocvični a zazrie mladú dievčinu, ako si viaže bandáž

na ruku. Boxer k nej pristúpil a s pokorou jemu vlastnou jej vysvetľuje osvedčenú metódu, pretože obväz na zápästí dokáže pri boxe urobiť

divy. Pridávajú sa mladí chlapi a spúšťa sa debata o turnajoch, termínoch aj o bežnom živote. Tréner sa svojich zverencov pýta na zdravotný stav, hoci by sme pri takýchto stretnutiach generácií čakali opačné garde otázok.

Tréning nevedie Ján Zachara sám,

skôr nad ním drží ochrannú ruku. Jeho rady ako, kedy a kam vystreliť ruku si však radi vypočujú všetci. Keď ukazuje svoje hmaty-chvaty,

máte pocit, že Zacharov úder ani nemôže bolieť. Ladné pohyby a kondičku mu závidia mladšie ročníky. Vytrvalosť si však netrénuje len v telocvični. Dnes populárne „krokovanie“ praktizuje už celé roky. Pešo chodí aj na cintorín. K hrobu svojej manželky denne vyjde 105 schodov. Nerobí to preto, že musí, ale že chce.

„Nie ja, ale manželka obetovala život pre môj box. Ona sa starala o domácnosť, kým som bol na sústreďeniach, na súťažiach. Niekedy to boli aj dva mesiace, čo som nebol doma. A ona to všetko zvládla. Vedela, že pre šport sa treba obetovať a obetovať sa musí celá rodina, nie iba samotný športovec,“ spomína na svoju najväčšiu životnú oporu Annu.

Ak si dnes predstavujeme päsťnára ako mohutného chlapa s horou svalov, ktorý sa má najmä udržať na nohách, Ján Zachara si boxerský ideál predstavuje inak. Dôležitá je podľa neho svižnosť a aj záľuba v tancoch.

„Valčík, tango a polka sú pre boxera najlepším tréningom. Nič nenaučí nohy lepšej koordinácii ako práve tanec.“

Na svojom konte má Ján Zachara okrem zlatej olympijskej medaily z Helsínk aj titul dvojnásobného majstra Slovenska a štvornásobného majstra Československa. Účinkovanie pod piatimi olympijskými kruhmi si vyskúšal aj v roku 1956, kedy sa prebojoval do štvrťfinále.

Súčasní olympijskí šampióni získajú dnes okrem spoločenského aj finančné ohodnotenie. V čase Zacharovho zlata to bolo úplne inak. Čakalo ho povýšenie hodnosti nadporučíka, 12 zväzkov Stalinových spisov, hodinky a tri metre látky. Niektorí to dnes berú ako dobrý vtíp, zasmejú sa. Ján Zachara konštatuje – bola také doba...

Ján Zachara profesionálne odboxoval 450 stretnutí. Aktívnu kariéru boxera ukončil pri tomto čísle v roku 1959. Odvtedy sa k ringu vracia na pozíciu trénera. Muž útlej postavy je dôkazom toho, že v boxe nie je dôležitá tvrdosť, ale rýchlosť a schopnosť predvídať kroky súpera. Malý veľký muž, legenda slovenského boxu a celého slovenského športu dokonca dostal od UNESCO čestný titul Rytier fair-play.

(ras)

Diviaky pod strechou

NA KONCI KRAJA

Päť erbov, päť cintorínov aj päť domov smútku. Dve multifunkčné aj dve futbalové ihriská a tri domy kultúry.

A k tomu všetkému päťoro nátur. To všetko sa v sedemdesiatych rokoch skĺbilo do jednej strediskovej obce Diviaky nad Nitricou. Hrdosť obyvateľov jednotlivých satelitov nevymizla ani po štyroch dekádach. Ani dnes sa všetci miestni školáci necítia ako Diviačania. Ale predstavujú sa ako Ješkovanania, Baňania, Máčovania či Somorovania. Diviačan je ten, ktorý žije v pôvodných Diviakoch. Všetkých päť erbov dodnes visí aj na obecnom úrade.

Arborétum priamo v škole

Chodíme po Diviakoch hore-dole, prechádzame z jednej časti na druhú a hľadáme spoločný motív. Jedným takým je spomínaná škola, kde sa stretávajú deti aj z okolitých obcí. Desiatky bicyklov pred vchodom dáva jasný signál, že žiaci majú dobrú kondičku a rodičia tu nerobia taxikárov ako v mestách. A čo by škole v Diviakoch závidelo aj nejedno veľké mesto, je arborétum. Priamo na školskom dvore sa môžete prejsť školou v prírode.

Spoločnú históriu a zvyky zas nájdete v storočnej budove, o ktorú sa starajú folkloristi

zo súboru Bukovec. Keď do nej vstúpite, prejdete aj v čase. Múzeum je ukážkou, ako sa žilo práve pred sto rokmi. Zaprášené periny, koberce, obrusy aj posteľe našli ľudia doma na poválach a spoločne im vdýchli nový život.

Predklon, záklon, mäkké i, ypsilon

Takže na spoločnom „zozname“ už máme školu a múzeum. Najnovšie sa o bohatstvo päťorakej obce postarali dve dámy – Alena Halusová a Gabriela Paulďurová. Zmapovali zvyky, nárečie, recepty aj detské hry obyvateľov z každej časti obce. Na roky minulé spomínala najstaršia generácia, stredná generácia ich spísala a najmladšia si tradície starých a prastarých mám skúša vo folklórnom súbore Studnička. „Deťom som pripravila predstavenie Konečne zo školy! Neľakajte sa, veď aj toto je súčasť našej histórie. Malí folkloristi sa s ním predstavili na niekoľkých regionálnych udalostiach, dokonca aj na Hornonitrianskych folklórnych slávnostiach,“ hovorí o prvých úspechoch zozbieraných zvyklostí jedna z autoriek Alena Halusová. Ako učiteľku ju fascinovali spomienky žijúcich pamätníkov na školu. „Viaceri starší si dodnes pamätajú, ako pani učiteľka Hidvéghyová učila pravopis. Deväťdesiatročná pani si predo mnou zbožne zopla ruky a hovorí mi – vzývať Boha, piš s tvrdým Y. Potom sa zaklonila – Zívať, piš s mäkkým I. Tento autentický materiál sa pokúsím cez folklórny súbor Studnička prenechať ďalším generáciám,“ neskrýva odhodlanie a lásku k domovskej histórii vedúca detských folkloristov.

Storočné detské zábavky

Deti si však k hrám svojich prababičiek našli cestu veľmi ľahko. Dokonca už nie sú len súčasťou folklórnych nácvikov, ale aj bežného detského života. Cez prestávky v škole alebo cez víkendy nájdete mladých hrať „skacku, púšťať koleso“. Vedia sa na tom dohádať, prežívajú to. Sami vychytali muchy a napríklad dievčatá vedia, že panáka musia nakresliť väčšieho, aby nemali prešľap a nevypadávali. Chlapci zas majú koleso a papekom ho posúvajú vpred. „Kedysi púšťali koleso od krčmy ku kostolu, neskôr si tí starší dokonca vytvorili prekážkové dráhy,“ vymenúva plejádu hier Alena Halusová s tým, že populárna bola a opäť aj je loptová hra o stenu. Čo si môžete predstaviť ako volejbal na spôsob squashu. Hráč, lopta a stena a čo najviac odrazov bez toho, aby lopta spadla.

A keď po výdatnom tréningu deťom vyhlad-

lo, tešili sa domov na celtu, vysoký kysnutý koláč, alebo na kvakovú polievku. Samotné autorky zbierky boli prekvapené, že v Diviakoch a okolí sa kedysi pestovala kvaka.

Na štarte aj traktory

Históriu samou osebe je populárna časť Diviak-Máčov. Niekoľko rokov sem prichádzajú návštevníci zblízka aj zďaleka na furmanské preteky či najnovšie preteky traktorov. Počas máčovských dní sa otvoria brány dvorov, domov a stodôl. Ožije kováčska vyhňa a pekár podkúri aj v peci. Zamiesi cesto a už o pár hodín po dedine vyvoniava chrumkavý chlebič či cesnakový posúch. V Máčove dnes síce žijú aj mladé rodiny a po okraji pribúdajú novostavby, centrum dedinky je však doslova skanzenom. Okolo kostolíka nájdete pekára, dom smoliara, stodolu s ručným aj poháňaným náradím. Nechýba izba s falošným oknom.

„Sem si otec schovával fľašu páleného. Taká domáca lekárnica. Vitrínka v stene, ktorú vtedy maskoval malým závesom. Dnes sme toto falošné okno priznali,“ sprevádza nás po izbe Anton Blaho, ktorý sa tu aj narodil. Posledné roky zasvätil Máčov. Presnejšie, zbierke všetkého, čo s Máčovom a životom v ňom súviselo. „Pre mňa je dôležité, aby všetky veci a stroje aj fungovali. Nechceme o práci so žitom len rozprávať. Chceme, aby deti a návštevníci videli, ako sa žito mlátilo, čo všetko predchádza tomu, kým sa z klasov stane chlebič.“

Keď cvičaly sadali na lep

Máčovčania spolu so Somorovčanmi však vynikali v špeciálnej disciplíne. Chytanie čvíčaly. Nešlo o šport, ale o prácu na plný úväzok. Čvíčala je druh drozda, ktorý ako pečená delikatesa putoval na kráľovské stoly. Nepredstavujte si však poľovníkov

s puškami. Máčovčania ich chytali na lep, ktorý uvarili z bobúľ jalovca, z imela. „Lovec“ si vyhladol strom, na ktorý čvíčaly sadali, a lep naň povešal. Urobil si aj klietku a do nej dal vábnik. Pri tejto pasci si postavil búdu, vábnik si uviazal na nohu a keď videl, že čvíčaly nalietať, potiahol za nohu a privábil ich,“ opisuje komplikovaný postup chytania čvíčal Anton Blaho. Lovu sa venovali aj susedia zo Somorovej Vsi, no tí namiesto lepidla z imela používali na chytanie sídla z kónských vlasov.

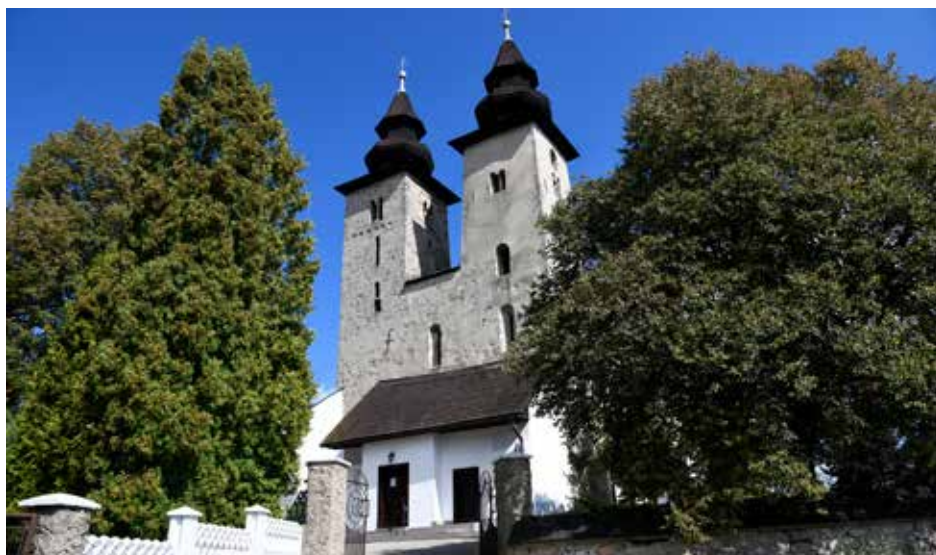
Ak pri stretnutiach so starostami naprieč krajom či Slovenskom počúvate o množstve starostí, ktoré majú na pleciah, tak v Diviakoch nad Nitricou sa hlava obce borí rovno s päťnásobkom týchto starostí. Napríklad také letné kosenie trávy a zimné odhrabávanie snehu. Vyzváňajúce telefóny na úrade, nedočkaví ľudia a stovky kilometrov, ktoré čakajú na údržbu. Ak ráno cestári naštartujú snežný zhŕňáč v jednej časti obce, večer skončia v tej poslednej. Ak začnú kosiť v apríli, na druhom konci skončia v septembri. Jednotlivé satelity oddeľujú stovky metrov. Somorova Ves a Banky sú dokonca tak ďaleko, že k nim pri budúcoročnom budovaní kanalizácie prípojky nenatiahnu. Úradníci sa môžu aj roztrhnúť, obyvatelia prosíkať. Tabuľky nepustia.

Spoločnú strechu stráži dub

Diviaky nad Nitricou sú vyhľadávanou destináciou aj pre cezpoľných. Okrem vychýrených zábav v Ješkovej Vsi sem ľudia prichádzajú aj žiť. Keď sa po tridsiatich rokoch podarilo obci predať pozemky pre nové domy, väčšinu si kúpili „cudzári“. Miestni však nových medzi sebou prijímajú. Keď si zvykli na to, že sú dedina piatich nátur, zvyknú si aj na ďalšie.

Patronát nad dobrými vzťahmi naprieč päticiou obcí drží jedinečný kostol s dvoma vežami. Na slovenskom vidieku sú len dva. Jeden v Diviakoch, druhý pri Nitre. Pri patronáte mu miništruje dvesto rokov starý dub. Týči sa nad dedinou a cestou k nemu si vychutnáte krásnu panorámu na všetky osady. Prijemnú prechádzku k nemu zvládnu aj sviatoční turisti, deti, seniori. Pod majestátnou korunou nájdete ochranu pred slnkom aj pred vetrom. Dub sa dokonca uchádzal o titul Strom roka a odolal mnohým nástrahám počasia, dokonca aj septembrovému ohňu. Poklad Diviackej Novej Vsi ho prežil bez väčších trvalých následkov. A tak môže ďalšie roky chrániť pokoj a pohodu nad obcou, ktorá si aj po sedemdesiatich rokoch stále zvyká na spoločný život pod jednou strechou.

Radovan Stoklasa,
Martin Petřík

Stridžie dni

Vianoce vnímame ako krásne a prívetivé sviatky stmelujúce rodiny. Kdesi v podvedomí nám voňajú zimou, ihličím, maminou kuchyňou, štedrosťou materiálnou i duchovnou a milým úsmevom každého z nás. V minulosti sviatky neboli postavené na zháňaní darčiekov a predháňaní sa v ich originalnosti. Charakterizovali ich skôr výročné zvyky, zamerané na hospodársku prosperitu, ochranu pre zlými silami, mágiou, zariekaním, ale aj hrami a zábavami.

Krátke dni a dlhé večery neumožňovali veľa prác vonku, väčšina aktivít sa odohrávala vo vnútri. Ľudia na dedine sa stretávali pri zimných kolektívnych prácach po domoch – pri pradení, páraní peria, tkaní, výrobe nástrojov a náradia z dreva. Aby im práca išla od ruky, spoločne spievali, rozprávali si rôzne príbehy zo života, rozprávky a povesti.

Od Kataríny do slnovratu

Vianočné zvykoslovie sa v tradičnej ľudovej kultúre začínalo koncom novembra na Katarínu a trvalo až do slnovratu. Naši predkovia predpokladali počas dlhých temných nocí zvýšenú aktivitu nepriaznivých síl

a snažili sa ich odstrániť alebo aspoň zmierniť rôznymi čarami a zvykmi s pozitívnym i negatívnym účinkom. Časom sa táto predstava zredukovala na povery o škodlivej činnosti strig. Toto obdobie preto nazývali aj stridžie dni a ráťali doň Katarínu (25. 11.), Ondreja (30. 11.), Barboru (4. 12.), Mikuláša (6. 12.), Luciu (13. 12.) a Tomáša (21. 12.). Obdobie ukončili až vianočné sviatky.

Zvyky na Katarínu

V Svinnej pretrvávala povera, že v dome, kde prvým návštevníkom bola žena, sa po celý rok bude rozbíjať riad. V minulosti boli v tento deň posledné zábavy,

pretože sa začínal advent, nastalo stíšenie a príprava na narodenie Ježiška.

V niektorých obciach na Považí sa začínali v tento deň priadky a katarínske zábavy splynuli s oslavou začiatku tejto sezónnej ženskej práce. Hoci sa v prvý deň nepriadlo, dievčatá priniesli koláče a mládenci víno, spoločne potom v dobrej nálade pri speve a tanci prežili prvý priadkový večer. V Selci sa hovorilo, že

Na Ondreja bol v Selci podľa Františka Žovince prvý polárny deň. K tomu sa viaže zákaz, keď nesmeli prísť na návštevu prvé ženy, lebo by sa boli reťaze trhali, hrnce a misy bili. Dievky v predvečer Ondreja triasli ploty a hovorili: „Plote, plote trasem ta, svätý Ondrej, prosím ta, daj mi tejto noci znat, s kým ja budem pri oltári stát.“ Po tomto úkone sa mlčky ponáhľali domov, aby nepretrhli sen. Mnohé zaspávali v napätí, najmä tie poverčivejšie. O kom sa im tej noci snívalo, mal byť ich vyvolený. Na druhý deň tváre dievok prezrádzali sen, ktorý sa im sníval. Niektoré boli usmiate, iné v zúfalom položení, keď im sen nepriniesol očakávanú správu.

V Pobeďime sa mohla dievka dozvedieť meno svojho budúceho muža tak, že spala v noci pred Ondrejom na mužských gatiach, aby sa jej prisnilo jeho meno.

Na okolí Trenčína sa dievčatá pred spaním modlili: Ondrejko, mejko, tejko, svätý Ondrejko! Predstav mi pred oči, ktorý bude môj milý, ktorého sa mám pridŕžaťi v živote i v smrti, a jaké bude mať šaty. Potom si dali pod hlavu prsteň, ktorý už nevesta použila pri sobáši, a očakávali, že sa im bude snívať o budúcom mužovi. Podľa pranostík v Svinnej „sneh, ktorý napadol na Ondreja, dlho leží, len na Gregora (12. 3.) do potoka beží“. Ďalšia je zasa venovaná počasiu na Ondreja, lebo také bude počas zimy: „Ondrej-ský sneh zje ražný chleba.“

Panna Barbara

Večer chodili v Svinnej po domoch, kde sa priadlo, zvyčajne štyri ženy a dievčatá oblečené v šatách, s bielou šatkou cez tvár. Jedna mala v ruke štetku alebo metlu, druhá krídlo z hydiny a ďalšie dve varechy, ktorými bili mláďencov.

V Selci chodili mládenci a dievky preoblečení za pannu, v rukách mali štetku alebo krídlo z husí, prišli do chalupy, poometali a hovorili: „Svätá panna Barborka fčas ráno fstala, do knihy hladela, čo tam videla, svaté pozori, svjece horeli, komu ich dala, Panne Márii, aby nás ochránila pri našej smrti, keď budeme

Katarína hudcom husle zaväzuje. Tento deň slúžil aj na predpoveď počasia na blížiacie sa sviatky: „Katarína na blate, Vianoce na ľade“ alebo naopak.

Ondrej – prvý polárny deň

umjerati, amen.“ Od domácich dostali sušené ovocie a pokračovali v obchôdzke.

Na Barboru sa na hornej Nitre chodili lámať halúzky – boli to konáriky čerešne, ktoré sa dali do nádoby s vodou a do Vianoc mali zakvitnúť. Ak sa púčiky na halúzkach pekne rozvíli, v rodine mala panovať v ďalšom roku radosť a hojnosť. Ak bolo kvietkov málo a povädnutých, veľa radosti rodinu nečakalo.

Luciou vrcholia stridžie dni

Na Luciu sa nepriadlo ani nevyšívalo, lebo odev spracovaný v tento deň by priniesol chorobu. Lucia bola najvýznamnejším zo stridžích dní, uvádza zvyk zo Svinnej Jozef Páleník. „Do dverí stajne sa dával snop slamy a striga, ktorá sa chcela dostať dnu, musela do rána, kým kohút nezakikirika, spočítať všetky slamky. Deň Lucie sa využíval aj na rozmanité veštby, ba chodili aj do biela odeté Lucie, ktoré spravidla husím krídlom ometali a čistili vnútro domu a jeho obyvateľov, aby ho očistili od zlých síl. Lucie v obci chodili v šesťdesiatych i sedemdesiatych rokoch minulého storočia, potom tradícia vymizla.“

Jozef Ludovít Holuby zaznamenal začiatkom 20. storočia v Bošáckej doline zvyk chodenia Lucii, keď prestrojené dievky

chodievali po domoch strašiť deti a za to dostali drobné darčeky. Od Lucie do Božieho narodenia ľud pozoruje počasie každý deň, aby veštli počasie na 12 mesiacov v budúcom roku. Napríklad ak je na Luciu zima, bude január mrazivý, ak prší, bude daždivý. Podobne veštli z rôznych úkazov o úrode, či neúrode.

Veštli sa rôzne veci, napríklad meno ženicha. V Soblahove si dievčatá napísali na 13 lístkov mená trinástich najlepších mládenčov a od Lucie každý deň ráno spálili jeden lístok, samozrejme bez toho, aby si prečítali meno.

Na Štedrý deň ráno spálila každá 12. lístok a netrpezlivo očakávala večer. Na Štedrý večer rozbalila posledný lístok, na ktorom si prečítala meno svojho „nastávajúceho“. V iných obciach napísali iba dvanásť lístkov a pálili ich večer. Kto chcel spoznať bosorky v dedine, musel zostrojiť od Lucie do Štedrého dňa drevený stolček bez použitia klincov. Mal na ňom robiť každý deň. Potom ho zobral na polnočnú omšu, postavil sa naň (v niektorých obciach si sadol) a vtedy spoznal, ktoré ženy a dievky sú bosorky. Videl ich lietať okolo oltára. Prípadne

mohol ísť na križne cesty za dedinu a tam si o polnoci na Štedrý deň na tento stolček sadnúť, vtedy ich videl tancovať. Musel mať však so sebou vrece maku a ihly, ktoré rozsypal cestou domov, lebo spoznané bosorky ho naháňali a chceli ho zahubiť. Museli preliezť uhom ihly a zrnká maku pozbierať, čo ich zdržalo. Keď počul za sebou víchor, už mal znovu bosorky v pätách a zasa bolo treba sypať... Tak to išlo, kým neprekročil prah vlastného domu, kde moc bosoriek nesiahala, a zvedavec bol zachránený. Ak sa mu mak a ihly rýchlo minuli a ešte nebol doma, bosorky ho dohónili a musel s nimi tancovať. Zvyčajne ho utancovali k smrti a roztrhali. Zachrániť ho mohla jedine čistá a verná láska dievčaťa, ktoré by ho išlo v tom čase hľadať.

V zimnom období v minulosti boli spoločné práce príležitosťou na vzájomné stretávanie susedov, príbuzných, rovesníkov i známych. Okrem práce sa dokázali spoločne aj zabaviť, odreagovať sa od bežných starostí, čo je v našom často virtuálnom svete pre niektorých už iba nespĺniteľný sen. A stal sa archaickým receptom starých materií...

Leo Kužela,

foto: autor, Radovan Stoklasa

Prilákajú novinári ešte viac rakúskych turistov?

Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región privítala začiatkom októbra na návštevu Trenčianskeho kraja zástupcov médií z Rakúska. Počas trojdňovej infocesty, ktorá je výsledkom spolupráce medzi KOCR Trenčín a Zahraničným zastúpením cestovného ruchu SR vo Viedni, zavítali rakúski novinári do viacerých kútov kraja.

„Trenčiansky kraj sa z roka na rok viac otvára zahraničným návštevníkom. Výnimkou nie sú ani turisti z Rakúska. O tom že u nás je čo spoznávať a obdivovať, niet pochyb. Len sa musíme vedieť dobre odprezentovať. Pracovné návštevy zástupcov médií,

v tomto prípade z Rakúska, môžu zviditeľneniu turistického ruchu v našom kraji len pomôcť,“ informovala výkonná riaditeľka KOCR Trenčín región Eva Frývaldská. Zároveň dodala, že v minulom roku navštívilo Trenčiansky kraj vyše 5000 turistov z Rakúska.

„Sme takmer susedia, máme k sebe geograficky blízko. Verím, že materiály o našom kraji z produkcie rakúskych novinárov pomôžu štatistiku návštevnosti ešte zvýšiť. Z toho, čo videli, boli príjemne prekvapení.“

Úvod pestrého programu za-

obstaral kopaničiarsky región. Konkrétne skanzen Gazdovský dvor s tradičnými myjavskými krojmi, zvykmi a originálnou domácou kuchyňou. V Trenčíne to bola okrem prehliadky dominanty mesta, Trenčianskeho hradu, aj návšteva domáceho pivovaru Lanis. Nasledovali ďalšie atraktívne destinácie ako Bojnický zámok, prehliadka kúpeľného mesta Trenčianske Teplice, návšteva pravých tureckých kúpeľov Hammam či kúpaliska Zelená Žaba. Rakúskych novinárov zaujal aj známy príbeh spájajúci sa s hradom Čachtice, nazreli aj do tajomného čachtického podzemia.

(hin)

Stále lídrom

TSK už po štvrtýkrát v SDV obhájil pozíciu lídra, tentoraz dokonca s tromi prvenstvami. Trenčiansky samosprávny kraj je najúspešnejším slovenským krajom nielen v počte žiakov, ktorí sa vzdelávajú v systéme duálneho vzdelávania, ale aj v počte zapojených stredných škôl a tiež v počte zapojených zamestnávateľov.

Pridali sa ďalšie školy

Zelená škola je najväčší certifikačný program na svete, do ktorého sa doposiaľ zapojilo viac ako 51-tisíc škôl na území 67 krajín sveta. Držitelia medzinárodného certifikátu Zelená škola boli doposiaľ dve župné stredné školy, a to konkrétne Gymnázium v Považskej Bystrici a Stredná odborná škola v Pruskom. Po novom sa k nim pridali aj dve ďalšie školy v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK: Gymnázium v Dubnici nad Váhom a Gymnázium v Púchove.

DOD prilákal takmer 2-tisíc návštevníkov

Prvého októbra sa po piatykrát otvorili dvere na Úrade Trenčianskeho samosprávneho kraja. Stovky návštevníkov si prišli na svoje. Predstavilo sa 47 vystavovateľov, z toho bolo 18 spomedzi stredných škôl v pôsobnosti župy. Remeselný trh pred budovou zaplnili šikovné ruky klientov 11 zariadení sociálnych služieb. Medzi vystavovateľmi nechýbali ani 3 župné nemocnice, 4 kultúrne inštitúcie, dobrovoľní hasiči, SAD Prievidza, Regionálny úrad verejného zdravotníctva, remeselníci či Krajská organizácia cestovného ruchu Trenčín región, Informačno-poradenské centrum, EuropeDirect a stánok personálneho oddelenia Úradu TSK. V bohatom programe otvoreného dňa župnej samosprávy vystúpilo

21 účinkujúcich, a to cyklotrialista Martin Behro, superstarista Jakub Pružinský, hudobné zoskupenie Trombitáši Štefánikovci a Harmoniková akadémia. Stánky vystavovateľov mohli návštevníci nájsť prakticky vo všetkých priestoroch župného úradu, a to v kongresovej a banketovej sále,

dvoch zasadacích miestnostiach, na dvoch terasách, vo vstupnej hale, výstavných priestoroch, pred vstupom do budovy i na vnútornom a vonkajšom parkovisku. Deň otvorených dverí TSK sa teší veľkej obľube verejnosti a každoročne ho navštívi takmer 2000 návštevníkov. (ver)

Moderný športový stánok po 35 rokoch

Nový školský rok 2018/2019 sa v histórii Športového gymnázia v Trenčíne i Strednej priemyselnej školy stavebnej E. Belluša v Trenčíne zapíše do dejín. Študentov po letných prázdninách privítali v novom športovisku a v jednej z energeticky najvyšších školských budov vôbec. Študenti Strednej umeleckej školy a Športového gymnázia v Trenčíne otvárali školský rok v novej telocvični, pričom kryté športovisko tu chýbalo neuveriteľných 35 rokov. Teraz sa dočkali moderného komplexu, ktorý z vlastného rozpočtu financoval Trenčiansky samosprávny kraj.

Využívať ho budú nielen gymnazisti, ale aj študenti z okolitých škôl i verejnosť. Telocvična s parametrami športovej haly v hodnote 2,4 milióna eur disponuje posilňovňou, sociálnym zázemím pre športovcov, študentov, pedagógov a trénerov. Raritou je 70 m dlhý bežecký tunel s doskočiskom. V telocvični je podlaha pre profesionálnych volejbalistov. Trénujú v nej okrem ostatných vyznávačov loptových športov aj volejbalisti z Centra olympijskej prípravy v Trenčíne. Výstavba telocvične nie je jediná investícia, ktorá do stredoškolského kampusu v Trenčíne-Zámostí popu-

tuje. „Nachádza sa tu veľký internát s kapacitou 700 žiakov, štyri stredné školy a dve športoviská, čo z tohto kampusu robí ojedinelé miesto s koncentráciou príležitostí na vzdelávanie, športovanie, stravovanie i ubytovanie študentov,“ uviedol župan Jaroslav Baška. Od 1. januára 2019 čaká gymnázium transformácia na Strednú športovú školu. V rámci nej do portfólia popri gymnaziálnych odboroch pribudnú tri nové študijné odbory, zamerané na odborné vzdelávanie a pokračovanie štúdia na vysokej škole. (mib)

Po novej cyklotrase už aj z Púchova do Nimnice

Vážska cyklotrasa sa rozrástla o ďalší úsek. Popri toku rieky Váh môžu cyklisti brázdiť štvorkilometrový úsek medzi Púchovom a Nimnicou. Posledný októbrový týždeň slnečné lúče vytiahli na hrádzu chodcov, bežcov, cyklistov i korčuliarov.

Cyklotrasa sa tiahne rovinatým terénom i zákrutami, lemuje tok rieky Váh a vedie až na priehradný múr Nosickej priehrady. Štedrú šírku cyklotrasy (až 4,5 m) umožnilo rozšírenie ochrannej hrádzky a využitie podporných gabiónových múrov so zábrad-

lím až do výšky 6 metrov. „Cyklotrasa je vyťažena prakticky stále, potvrdila sa jej opodstatnenosť. Každý deň tadiaľ vidím chodiť triedy školákov, mamičky s kočíkmi či množstvo cyklistov,“ uviedol starosta Nimnice Ladislav Ďureček. „Najlepšou spätnou väzbou sú spokojní ľudia, ktorí cyklotrasu pravidelne využívajú. Urobil sa kus dobrej práce,“ doplnil primátor Púchova Rastislav Henek. Cyklotrasa Púchov-Nimnica je šiestym z ôsmich úsekov Vážskej cyklo-magistrály. Výstavba stála 2,9 milióna eur a v plnej réžii ju financoval

Trenčiansky samosprávny kraj. Verejnosť už počas leta využívala 13 km dlhý úsek z Hornej Stredy do Nového Mesta nad Váhom. „Minulý rok som dal sľub, že v roku 2018 otvoríme dva úseky Vážskej cyklo-magistrály a tento sľub sa stal realitou,“ neskrýval nadšenie trenčiansky župan Jaroslav Baška. TSK už má vydané právoplatné územné rozhodnutie na úsek medzi Nimnicou a Považskou Bystricou, Nové Mesto nad Váhom – Trenčín a tiež od Považskej Bystrice až po hranicu so Žilinským krajom. (ver)

Kam v našom kraji?

november - december 2018

Termín: 4. október – 25. november 2018

Názov: výstava Peter Župník - ANIMA
Miesto konania: Galéria M.A. Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Termín: 4. október – 25. november 2018

Názov: výstava Vasil Štanko, Rudo Prekop, Kamil Varga, Peter Župník, JiříVišek - Návraty v čase / Československá fotografia – 80. roky 20. storočia
Miesto konania: Galéria M.A. Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Termín: 17. október – 9. november 2018

Názov: Osmičkové roky v histórii Myjavy
Miesto konania: Kultúrny dom Samka Dudíka Myjava
Web: www.kultura.myjava.sk

Termín: 19. október – 15. november 2018

Názov: Výstava fotografií Petzvalovho mapového okruhu fotoklubov 2018
Miesto konania: Mestské kultúrne stredisko, Bánovce nad Bebravou
Web: www.kulturabn.sk

Termín: 30. október 2018 – 31. marec 2019

Názov: Výstava „Osudové osmičky“
Miesto konania: Trenčiansky hrad
Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 1. – 3. november 2018

Názov: Bojnický svetlonos na zámku
Miesto konania: Bojnický zámok
Web: www.bojnicecastle.sk

Termín: 3. november 2018

Názov: Halleweenska maškaráda
Miesto konania: Areál HuntyFish, Lednické Rovne
Web: www.huntyfish.sk

Názov: CelestialHelp Fest
Miesto konania: Mestské kultúrne stredisko Bánovce nad Bebravou
Web: www.kulturabn.sk

Názov: Čerti na Trenčianskom hrade
Miesto konania: Trenčiansky hrad
Web: www.muzeumtn.sk

Názov: Prechádzky mestom so sprievodcom: Zvyky pri narodení a pohrebe
Miesto konania: Kultúrno-informačné centrum Trenčín
Web: visit.trencin.sk

Názov: Smejko a Tanculienka: Hip, hip, hurá!
Miesto konania: kino Panorex, Nová Dubnica
Web: www.novadubnica.eu

Názov: Beseda s autormi výstavy Návraty v čase
Miesto konania: Galéria M.A. Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Názov: Tekvicová párty – súťaž o najlepšieho Svetlonosa Huberta
Miesto konania: Sv. Hubert, Košecké Podhradie
Web: www.svatyhubert.sk

Termín: 5. november 2018

Názov: 55. Méta
Miesto konania: Výstavné priestory Úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja

Web: www.tnos.sk

Termín: 6. november 2018 o 16.00 h

Názov: Handmade nielen ako hobby
Miesto konania: Ži:va, Bánovce nad Bebravou
Web: www.ziva.thinkup.space

Termín: 7. november – 7. december 2018

Názov: Tajomstvá hmyzu
Miesto konania: Galéria Regionart pri RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 7. november 2018

Názov: Tri tvorivé tvory – 3T
Miesto konania: Kultúra Púchovsk
Web: www.kultura.puchovsk.sk

Termín: 8. november 2018

Názov: SVETLUSKY, oblastná súťaž v tvorivosti pre žiakov špeciálnych škôl
Miesto konania: kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pospb.sk

Názov: Abeceda zjedla Deda!
Miesto konania: Kino Lastovička, Dubnica nad Váhom
Web: www.kino.dubnica.eu

Názov: KRAJINA NÁDEJE, výtvarná súťaž pre žiakov špeciálnych škôl
Miesto konania: kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pospb.sk

Termín: 8., 9., 16., 22., 23., 29. a 30. november 2018

Názov: Tvorivé dotýky s remeslom
Miesto konania: ZS s MS S. Timona Trenčianska Turná
Web: www.tnos.sk
Anotácia: Cyklus remeselných tvorivých dielčiek pre deti.

Termín: 9. november 2018

Názov: Snow Film Fest 2018
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Cestovateľské kino – Južná Kórea
Miesto konania: Ži:va, Bánovce nad Bebravou
Web: www.ziva.thinkup.space

Termín: 9. a 17. november 2018

Názov: Folklorne hodnoty na Strednom Považí V
Miesto konania: Považské osvetové stredisko, Považská Bystrica, Centrum voľného času, Považská Bystrica
Web: www.pospb.sk

Termín: 10. november 2018 od 10.00 h do 14.00 h

Názov: Fotografický workshop s JiřimViškom
Miesto konania: Galéria M.A. Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Názov: Hradná zabijačka
Miesto konania: Hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Názov: Miro Jaroš – koncert pre deti
Miesto konania: Kultúrny dom Samka Dudíka, Myjava
Web: www.myjava.sk

Názov: Zimné večery – Pravnianska výšivka
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

15. november - 7. december 2018

Výstava Aleny Adamíkovej

Až do 7. decembra bude v budove Noe v rámci areálu trenčianskej Meriny sprístupnená výstava Aleny Adamíkovej. Mladá umelkyňa vystaví desať svojich veľkoformátových diel. „Alena Adamiková sa systematicky venuje vlastnej redefínícii žánru maliarskeho portrétu. Téma, ktorá bola pre maľbu istú dobu zdánlivo vyčerpaná či okrajová, sa pre maliarku stala centrálnou oblasťou záujmu. Hľadá a nachádza v nej neustále nové vrstvy,“ informoval Martin Dorot z občianskeho združenia Nová Vlna, ktoré podujatie organizuje. Vernisáž výstavy bude v nedeľu 15. novembra o 19:00, hudobným hosťom bude Martin Geižberg.

foto: Ivan Ladziansky

Termín: 10. – 11. november 2018

Názov: FestMlaDych 2018 – celostátna postupová súťaž a prehliadka detských a mládežníckych dychových hudieb
Miesto konania: Kultúrny dom Dolná Súča
Web: www.tnos.sk

Termín: 10. a 24. november 2018 o 16.00 h

Názov: Večer spoločenských hier
Miesto konania: Ži:va, Bánovce nad Bebravou
Web: www.ziva.thinkup.space

Termín: 11. november 2018

Názov: Zamykanie Manínskej úžiny
Miesto konania: miesto zrazu: Kultúrny dom Považská Teplá,
7.00 – 9.00 h
Web: www.manin.sk

Termín: 12. november 2018

Názov: M. Camoletti: Tri letušky v Paríži
Miesto konania: Sála MsKS, Nové Mesto nad Váhom
Web: www.msks.sk

Názov: MENO
Miesto konania: Mestský dom kultúry Dubnica nad Váhom
Web: www.kultura.dubnica.eu

Termín: 13. november 2018

Názov: Predstavím ťa oteckovi
Miesto konania: Kultúra Púchov
Web: www.kultura.puchov.sk
Anotácia: Divadelné predstavenie.

Termín: 13. – 30. november 2018

Názov: Výtvarné hľadanie
Miesto konania: kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pospb.sk

Termín: 13. a 27. november 2018 o 19.00 h

Názov: Pub kvíz,
Miesto konania: Ži:va, Bánovce nad Bebravou
Web: www.ziva.thinkup.space

Termín: 14. november 2018

Názov: Komédia Lord Norton & sluha James (po dvadsiatich rokoch)
Miesto konania: Mestské kultúrne stredisko, Bánovce nad Bebravou
Web: www.kulturabn.sk

11. november 2018 Martin na bielom koni

Pravú zimnú atmosféru budete môcť zažiť 11. novembra v Púchove. Pripravili tu už desiaty ročník obľúbeného podujatia, kedy do mesta zavíta Martin na bielom koni. „Pointou je, že je to víťanie zimy. U nás ju prináša reálny Martin, ktorého štylizujeme do obleku z historických čias a ktorý vždy prichádza na bielom koni,“ vysvetľuje manažérka púchovskej kultúry Míka Vargová. Pre deti sú nachystané odmeny a tešiť sa môžu aj sneh. „Máme snehostroje, keďže snežiť zrejme nebude. Nazývame to vločky šťastia pre Púchov do ďalšieho roka,“ doplnila. Program sa začne o 17:00 na pešej zóne pri pódiu. Už tradičnou súčasťou podujatia je aj hudobný hosť. Tento rok ním bude superstaristka Tereza Mašková s kapelou.

zdroj: puchovsk

Termín: 14. a 17. november 2018

Názov: Spomienka na november
Miesto konania: Mierové námestie, Nám. sv. Anny, Trenčín
Web: visit.trencin.sk

Termín: 15. november 2018

Názov: Jesen je dar
Miesto konania: Dom kultúry Bošany
Web: www.rkcpd.sk

Názov: La Gioia
Miesto konania: kino Panorex, Nová Dubnica
Web: www.novadubnica.eu

Termín: 16. – 17. november 2018

Názov: Novácky jarmok 2018
Miesto konania: Námestie SNP, Nováky
Web: www.jarmok.novaky.sk

Termín: 16. – 18. november 2018

Názov: Historický pobyt v kaštieli Orlové
Miesto konania: Hotel Gino Park Palace****
Web: www.parkpalace.sk

Termín: 16. november – 14. december 2018

Názov: Príroda, živé prostredie a deti
Miesto konania: ZUS K. Pádivého Trenčín
Web: www.tnos.sk

Termín: 16. – 21. november 2018

Názov: Festival francúzskych filmov
Miesto konania: Kino Metro, Trenčín
Web: visit.trencin.sk

Termín: 17. november 2018

Názov: Kandráčovci – SALENE TURNE
Miesto konania: športová hala MSK, Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Názov: Snow Film Fest
Miesto konania: Mestské kultúrne stredisko, B. nad Bebravou
Web: www.kulturabn.sk

Názov: Ženský zákon
Miesto konania: Kultúra Púchov
Web: www.kultura.puchov.sk

Názov: O myjavský erb 1818
Miesto konania: Kultúrny dom Samka Dudíka, Myjava
Web: www.myjava.sk

Názov: Zimné večery - Party, venčeky a pierka
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Noc divadiel
Miestokonania: Kino Hviezda, Trenčín
Web: visit.trencin.sk

Termín: 18. november 2018

Názov: Iva Bittová
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 19. november 2018

Názov: Tri tvorivé tvory – 31
Miesto konania: Dom kultúry Partizánske

29. novembra Snow Film Fest

Po roku sa môžu všetci milovníci cestovania, dobrodružstva, pohybu a adrenalínu tešiť na Snow Film fest. Novodubnické kino Panorex bude 29. novembra patriť celovečernému festivalu špičkových filmov o zimných športoch a dobrodružstvách. Snow Film Fest ponúkne celkovo šesť snímok, ktorým divákovi približia nádhernu zasněžených hôr, ľadovcov či zamrznutých riek. Ako informovala vedúca oddelenia kultúry a športu Novej Dubnice Eva Kebisková, program sa začne o 18:00 a potrvá do 24:45. Tešiť sa môžete na filmy Into Twin Galaxies, Frozen road, In Gora, Freezing, Kameň, nožnice, Vagus a české dielo Lapin Kulta. Vstupné je 2,50 eur.

zdroj: Snow Film Fest

Web: www.muap.sk

Termín: 20. november 2018

Názov: Lúčnica: Z tvorby prof. Štefana Nosáfa
Miesto konania: Kultúra Púchov
Web: www.kultura.puchov.sk

Termín: 20. november 2018

Názov: Cestovateľské kino – Omán
Miesto konania: Kaviaren Štefánik Trenčín
Web: <https://kaviaren-stefanik.business.site/>

Termín: 21. november 2018

Názov: Piatky pre deti: Peter Bažik
Miesto konania: Mestské kultúrne stredisko, B. nad Bebravou
Web: www.kulturabn.sk

Názov: Whiskyho cestovateľské kino: Irán
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Vianočné inšpirácie
Miesto konania: Hasičská zbrojnica Trenčianska Teplá
Web: www.trencianskatepla.sk

Termín: 22. november 2018

Názov: O dvanástich mesiacoch na ľade
Miesto konania: Zimný štadión, Prievidza
Web: www.showslovakia.sk

Termín: 23. november 2018

Názov: Temné kecy
Miesto konania: Mestské kultúrne stredisko, Bánovce nad Bebravou
Web: www.kulturabn.sk

Termín: 24. november 2018

Názov: Súťaž vo varení tradičnej kapustnice
Miesto konania: Areal HuntyFish, Lednické Rovne
Web: www.huntyfish.sk

Názov: Krištáľová väza
Miesto konania: Dom kultúry SNP Zemianske Kostolany
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Osmičkové roky v živote Františka Kovára
Miesto konania: Hotel Panorama, Trenčianske Teplice
Web: www.divadelnajesen.sk

Termín: 25. november 2018

Názov: Senior paráda
Miesto konania: Veľká sála Domu kultúry Dubnica nad Váhom
Web: www.kultura.dubnica.eu

Termín: 26. november 2018

Názov: Lenka Filipová a hostia
Miesto konania: Kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Názov: Kubo
Miesto konania: Dom kultúry Dubnica nad Váhom
Web: www.kultura.dubnica.eu

Názov: Predstavím ťa oteckovi
Miesto konania: Spoločenská sála DK, Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 26. – 30. november 2018

Názov: Vianoce v Gazdovskom dvore
Miesto konania: Gazdovský dvor Turá Lúka, okres Myjava
Web: www.ctkmyjava.sk

Termín: 27. november 2018

Názov: Obradová cestovina „HRTANKI“
Miesto konania: Kultúrny dom S. Dudíka v Myjave, malá nácviková sála
Web: www.ctkmyjava.sk

Názov: Večerný koncert
Miesto konania: Vystavná sieň MsKS, Nové Mesto nad Váhom
Web: www.msks.sk

Názov: Učíme sa umeniu – Maľba zvierat
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 30. november 2018

Názov: Premietanie filmu Climax
Miesto konania: Z.iva, Bánovce nad Bebravou
Web: www.ziva.thinkup.space

Termín: 1. december 2018

Názov: Alexandra Complex na Mikulášskom jarmoku v Púchove
Miesto konania: Púchov – centrum mesta
Web: www.alexandracomplex.com

Názov: Zimné večery - Grgule pod čepce
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Mikulášska električka
Miesto konania: Trenčianska Teplá – Trenčianske Teplice
Web: www.trezka.sk

Názov: Prechádzky mestom so sprievodcom: Piaristický kostol a farský kostol
Miesto konania: centrum mesta Trenčín
Web: visit.trencin.sk

Termín: 2. december 2018

Názov: 1. adventná nedeľa

november – 15. december

Zimné večery

Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi pripravilo až do polovice decembra sériu tvorivých dielni pre dospelých. Všetky sú bezplatné. Zameriavajú sa na tradičné textilné techniky tvorby a zdobenia ľudového odevu a jeho časti. Prvá tvorivá dielňa, ktorá bola koncom októbra, predstavovala úvod do tajov pravnianskej výšivky. V rámci kurzov počas nasledujúcich týždňov sa môžete naučiť, ako si vyšíť časti ľudového odevu z pravnianskej doliny, urobiť tkanicu na karetkách, vyzdobiť party a venky, vyrobiť grguľu – podložku do ženských účesov pod čepce, nariasiť biely kroj a vyrobiť modrotlač. Maximálny počet účastníkov kurzu je 25 osôb, pričom sa môžete prihlásiť na celý kurz alebo len na jednotlivé dielne. Regionálne kultúrne centrum zároveň zabezpečí pre účastníkov materiál na tvorbu a občerstvenie.

Miesto konania: Omšenie centrum
Web: www.omsenie.sk

Názov: Kýčerského spievanky
Miesto konania: Lazy pod Makytou, Dom histórie
Web: www.pospb.sk

Termín: 2. december 2018 o 14.30 h a 16.00 h
Názov: Dievadielko galéria: Hračky na cestách
Miesto konania: Divadielko galéria pri MsKS, N. M. nad Váhom
Web: www.msks.sk

Názov: Večer klasickej hudby
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Chlieb s maslom
Miesto konania: Kursalon Trenčianske Teplice
Web: www.divadelnajesen.sk

Termín: 2. december 2018 o 16.00 h
Názov: Mikuláš a Mesto detí om
Miesto konania: Námestie SNP v Partizánskom
Web: www.muap.sk

Termín: 3. december 2018 o 18.00 h
Názov: Vianočný koncert HS Sokoly
Miesto konania: MsKS, Nové Mesto nad Váhom
Web: www.msks.sk

Termín: 3. a 4. december 2018
Názov: Vianoce sú pred dverami...
Miesto konania: Považské osvetové stredisko, Považská Bystrica
Web: www.pospb.sk

Termín: 3. – 7. december 2018
Názov: Vianočné srdce Zelené župy (remeselné trhy župných zariadení sociálnych služieb, hand made výrobky, vianočné dekorácie a pochutiny)
Miesto: každý deň od 9.00 h do 14.00 h vo vestibule Úradu TSK
Web: www.tsk.sk

Termín: 4. december 2018
Názov: Z Indie až domov s trabantom po boku
Miesto konania: Mestské kultúrne stredisko, Bánovce nad Bebravou
Web: www.kulturabn.sk

Termín: 5. december 2018
Názov: Vráťme Ducha Vianoc do ulíc mesta
Miesto konania: pred mestským úradom, Považská Bystrica
Web: www.povazska-bystrica.sk

Názov: Mikuláš v meste
Miesto konania: Námestie L. Štúra, Bánovce nad Bebravou
Web: www.kulturabn.sk

Názov: Ako sv. Mikuláš do Trenčína prišiel
Miestokonania: Mierové námestie, Trenčín
Web: visit.trencin.sk

Názov: Vitanie Mikuláša
Miesto konania: Obecné trhovisko Trenčianska Teplá
Web: www.trencianskatepla.sk

Termín: 5. – 23. december 2018
Názov: Caro Vianoc pod hradom
Miestokonania: Mierové námestie, Trenčín
Web: visit.trencin.sk

Termín: 6. december 2018
Názov: Tvorivé dotyk s remeslom
Miesto konania: ZS s MS S. Timona Trenčianska Turná
Web: www.tnos.sk

Termín: 6. december 2018 – 5. január 2019

6. – 9. december

Vianoce v divadle 2018

Bolek Polívka s dcérou Annou, Zuzana Kronerová, Anna Šišková, Miro Noga či Jana Paulová – aj tieto známe mená zavítajú na Myjavu v rámci obľúbeného festivalu Vianoce v divadle. Počas štyroch decembrových dní sa predstavia osem divadiel zo Slovenska a Českej republiky, ktoré na festivalovej scéne zahrajú divákovi celkovo 14 predstavení a koncertov. „Prezidentom myjavského divadelného festivalu bude Marián Labuda a svoje pamätné tabuľky si na Terase slávy Kultúrneho domu Samka Dudíka osobne odhalia Božidar Turzonovová a Pavel Zedníček,“ informoval hovorca Myjavy Marek Hrin. Už tradičnou súčasťou podujatia Vianoce v divadle je aj koncert skupiny Funny Fellows, ku ktorému tentoraz pribudnú Vrbovski víťazi s Braňom Jobusom. V poradí 15. ročník divadelného festivalu organizuje Divadelné združenie Korbáč z Myjavy od 6. do 9. decembra.

zdroj: sk.wikipedia.org

Názov: Svätý Mikuláš a Vianoce na zámku
Miesto konania: Bojnický zámok
Web: www.bojnicecastle.sk

Termín: 6. december 2018 – 31. máj 2019
Názov: Fotograf Bazovský
Miesto konania: Galéria M. A. Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Termín: 7. – 9. december 2018
Názov: Beniakové Chynorany
Miesto konania: Chynorany
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 8. december 2018 od 10.00 h do 17.00 h
Názov: Vianoce v galérii
Miesto konania: Galéria M.A. Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Názov: Čo sa sníva trpaslíkom
Miesto konania: Dom kultúry Partizánske
Web: www.muap.sk

Názov: Mikulášska zabijačka
Miesto konania: Sv. Hubert, Košecké Podhradie
Web: www.svatyhubert.sk

Názov: Mikulášska Párty
Miesto konania: Areál HuntyFish, Lednické Rovne
Web: www.huntyfish.sk

Názov: Mikuláš na hrade
Miesto konania: Čachtický hrad
Web: www.cachtickyhrad.eu

Názov: Vianočný program Mestského folklórného štúdia
Miesto konania: Kino Mier Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Názov: Vianočné trhy v Starej Turej 2018
Miesto konania: Stará Turá
Web: www.staratura.sk

Názov: Zimné večery – Riasenie bielych krojov
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Mikuláš na Omšenskej Babe 2018
Miesto konania: bližšie informácie o mieste stretnutia budú zverejnené na web stránke
Web: www.kstttis.dubnica.eu

Názov: R.U.R.
Miesto konania: Kúpeľný hotel PAX, Trenčianske Teplice
Web: www.divadelnajesen.sk

Termín: 9. december 2018
Názov: Mikulášsky program
Miesto konania: Kino Mier Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Názov: 2. adventná nedeľa
Miesto konania: Omšenie centrum
Web: www.omsenie.sk

Názov: Vianočný koncert Mistifňanky
Miesto konania: kino Panorex, Nová Dubnica

Web: www.novadubnica.eu

Názov: Adventné koncerty
Miesto konania: Kostol sv. Jána Nepomuckého v Lednici a v Horej Marikovej
Web: www.pospb.sk

Názov: Adventný koncert
Miesto konania: Rímskokatolícky Kostol Božského srdca Ježišovo v Partizánskom
Web: www.muap.sk

Termín: 10. december 2018

Názov: Bílé Vánoce Lucie Bílé II.
Orchester a zbor Petra Maláska
Miesto konania: športová hala MSK, Považská Bystrica
Web: www.exclusiveagency.eu, www.pxcentrumpb.sk

Názov: Čo sa sníva trpaslíkom
Miesto konania: MsKS, Nové Mesto nad Váhom
Web: www.msks.sk

Termín: 12. – 15. december 2018

Názov: Vianočný jarmek
Miesto konania: Námestie pred MsÚ Myjava
Web: www.ctkmyjava.sk

Termín: 12. december 2018 – 18. január 2019

Názov: AMA 2018
Miesto konania: Galéria Regionart pri RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 12. december 2018

Názov: Fragile – Vianočný koncert
Miesto konania: Dom kultúry Dubnica nad Váhom
Web: www.kultura.dubnica.eu

Názov: Motivačná prednáška Pavla HiraxaBaričáka
Miesto konania: veľká sála Divadla Púchov
Web: www.kultura.puchov.sk

Termín: 13. december 2018

Názov: Stvrtok? Jedine koncert! - Voľný pád
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Vianočný koncert KPH
Miesto konania: Vystavná sieň MsKS, Nové Mesto nad Váhom
Web: www.msks.sk

Termín: 14. december 2018

Názov: Vianočné trhy v Novej Dubnici 2018
Miesto konania: Mierové námestie, Nová Dubnica
Web: www.novadubnica.eu

Názov: Vianočné športové hry detí - 9.ročník
Miesto konania: sTC aréna Púchov
Web: www.stcpu.sk

Termín: do 14. decembra 2018

Názov: Vystava Ján Sisko - sochy
Miesto konania: Vystavná sieň MsKS, Nové Mesto nad Váhom
Web: www.msks.sk

Termín: 14. december 2018 – 18. január 2019

Názov: GREGORIADA
Miesto konania: Vystavné priestory Úradu TSK
Web: www.tnos.sk

Termín: 14. a 15. december 2018

Názov: Vianočné trhy
Miesto konania: pri kine Mier, Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 14. a 15. december 2018

Názov: Stridzie dni
Miesto konania: Trenčiansky hrad
Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 15. december 2018

Názov: Pravá domáca zabijačka spojená s tradičným zdobením vianočného stromčeka
Miesto konania: Areál HuntyFish, Lednické Rovne
Web: www.huntyfish.sk

Názov: Vianočný koncert
Miesto konania: Hasičská zbrojnica Trenčianska Teplá
Web: www.trencianskatetpla.sk

Názov: Vianočný koncert MKO
Miesto konania: Vystavná sieň MsKS, Nové Mesto nad Váhom
Web: www.msks.sk

Názov: Kračúň
Miesto konania: Základná umelecká škola Dezidera Kardoša, Bánovce nad Bebravou
Web: www.kulturabn.sk

Názov: Advent na Sv.Huberte
Miesto konania: Sv.Hubert, Košecké Podhradie
Web: www.svatyhubert.sk

Názov: Zimné večery – Modrotlač
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 16. december 2018

Názov: Vianočný koncert Márie Porubčinovej a sláčikového kvarteta

Miesto konania: Kostol Navštívenia Panny Márie, P. Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Názov: 3. adventná nedeľa
Miesto konania: Omšenie centrum
Web: www.omsenie.sk

Termín: 20. december 2018 – 25. január 2019, vernisáž o 19.00 h

Názov: Vystava Matúša Lányiho
Miesto konania: Ateliér budovy NOE – 4. poschodie (Merina), Trenčín
Web: www.trakt.sk

Termín: 23. december 2018

Názov: 4. adventná nedeľa
Miesto konania: Omšenie centrum
Web: www.omsenie.sk

Termín: 26. december 2018
Názov: Štefanský stolnotenový turnaj
Miesto konania: Športová hala v Omšeni
Web: www.omsenie.sk

31. december

Silvestrovský výstup na Strážov

Začiatok posledného dňa tohto roka môžete stráviť aktívne. Klub slovenských turistov Dubnica nad Váhom pripravil pre svojich členov a pre priaznivcov turistiky tradičný hviezdicovitý výstup na Strážov. Spoločná hlavná trasa povedie zo Zliechova, ďalej z Čičmian a Pružiny. „Hore na Strážove dávame do 12:00 účastnícke listy a odznaky pre tých, ktorí prídu. Minulý rok sme tu mali asi 300 ľudí, pretože pršalo. Rok predtým nás bolo viac ako 500,“ povedal predseda klubu Štefan Beláň. Strážov je so svojou výškou 1213,30 metrov nad morom najvyšším vrchom Strážovských vrchov. „Keď je pekné počasie, sú z neho nádherné výhľady na široké okolie a prakticky na všetky strany,“ doplnil Beláň.

Názov: Vianočný koncert Základnej umeleckej školy v Partizánskom
Miesto konania: rímskokatolícky Kostol Božského srdca Ježišovo v Partizánskom
Web: www.muap.sk

Termín: 30. december 2018 o 16.00 h
Názov: Vianočný koncert Marty Gáborovej v Kaplnke sv. Jána Nepomuckého
Miesto konania: Kaplnka sv. Jána Nepomuckého v Hoteli Gino Park Palace****
Web: www.parkpalace.sk

Termín: 31. december 2018
Názov: Silvester 2018
Miesto konania: pred mestským úradom, Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Názov: Silvester 2018 v Gino Park Palace
Miesto konania: Hotel Gino Park Palace v Orlovom
Web: www.parkpalace.sk

Názov: Silvestrovská veselica
Miesto konania: Areál HuntyFish, Lednické Rovne
Web: www.huntyfish.sk

Názov: Silvestrovský výstup na Omšenskú Babu
Miesto konania: Omšenie
Web: www.omsenie.sk

Termín: 31. december 2018 – 1. január 2019
Názov: Silvester a víťanie Nového roka na Čachtickom hrade
Miesto konania: Čachtický hrad
Web: www.cachtickyhrad.eu

Názov: Silvester
Miestokonania: Mierové námestie, Trenčín
Web: visit.trencin.sk

Názov: Silvester v meste
Miesto konania: Námestie SNP v Partizánskom
Web: www.muap.sk

Vianočné recepty

Čas vianočný sa nám pomaly blíži, a tak vám na osvieženie vianočného receptára prinášame tipy na tradične netradičné vianočné „mlsky“. Vyskúšajte a napíšte nám, ako uspokojili vaše chuťové poháriky.

ŠOŠOVICOVÁ NA ČERVENO

Na štedrovečerný stôl u mnohých z nás okrem kapustnice neodmysliteľne patrí i šošovicová polievka. Táto nenápadná strukovina podľa ľudovej povery prináša peniaze. Nezabudnite si preto pár zrníček šošovice schovať aj pod tanier, nech ste bohatí celý rok.

POTREBUJEME:

- 1 cibuľu
- 2 strúčiky cesnaku
- 1 pikantnú paprikovú klobásu
- 1 šálku červenej šošovice
- 1 konzervu krájaných rajčín
- 1 zeleninového/slepačieho bujónu
- soľ
- korenie, čili

AKO NA TO:

Na oleji opražíme nakrájanú cibuľu a dva strúčiky cesnaku. Pridáme pikantnú paprikovú klobásu nakrájanú na kocky. Podľa chuti pridáme čili. Počkáme, kým klobása pustí šťavu a cibuľa zmäkne. Pridáme jednu šálku červenej šošovice. Tento druh nemusíme namáčať ani preplachovať. Ochutíme soľou a korením, pridáme celú konzervu krájaných rajčín a zalejeme litrom zeleninového alebo slepačieho vývaru. Varíme asi 15 minút, kým šošovica nie je mäkká. Ale pozor, ak sa varí príliš dlho, rozvarí sa a stratí oranžovú farbu.

MAFINY Á LA ŠTEDRÁK

Vianoce sú sviatky radosti, rodinnej pohody, ale aj hojnosti. A práve v duchu hojnosti sa nesie receptúra mimoriadne chutného „koláčika“. Doprajte si vianočnú štedrosť v podobe tohto chuťového zážitku.

POTREBUJEME:

- 450 g cesto lístkové
- 200 g múka hladká
- 3 ks vajcia
- 1 ks tvaroh krémový
- 60 g mak mletý
- 120 g cukor
- 200 g lekvár slivkový
- 1 bal. cukor vanilkový
- 50 g orechy mleté
- 200 ml olej

AKO NA TO:

Lístkové cesto rozvalkáme naten-

ko. Z cesta vykrajujeme kruhy také veľké, aby pokryli spodok aj steny mafinovej formy na pečenie. Tvaroh, vajcia, vanilkový cukor a cukor vymiešame dopenista. Zmes rozdelíme na dve časti. Do jednej pomaly pridáme polovicu múky, pomletý mak a polovicu množstva oleja a do druhej časti druhú polovicu múky, pomleté orechy a zvyšok oleja. Cesto vlejeme do formičiek vystlaných lístkovým cestom. Najprv jednu časť s orechmi, potom druhú s makom. Slivkový lekvár rozmiešame lyžičkou, aby bol jemnejší, a pomocou cukrárskeho vrecka nastriekame do stredu cesta. Dáme piecť do rúry vyhriatej na 160 °C, pečieme asi 45 minút. Po upečení a vychladnutí posypeme nasekanými orechmi.

Otestujte si vedomosti o novomestskej doline

1. Akú funkciu mali kedysi hrady Beckov, Čachtice a Tematín?

- A. Reprezentačnú
- B. Obrannú
- C. Symbolickú

2. Ako znel najstarší názov Nového Mesta nad Váhom?

- A. Castum Novum
- B. Újhely
- C. Bogyá

3. Miniatúra ktorého hradu pribudla v Parku miniatúr ako prvá?

- A. Bratislavského hradu
- B. Čachtického hradu
- C. Hradu Branč

4. Kedy odkryli archeológovia vzácnu mohylu v Očkove?

- A. V 50. rokoch 20. storočia
- B. V 60. rokoch 20. storočia
- C. V 50. rokoch 19. storočia

5. Čím sa preslávil Móric Beňovský?

- A. Stal sa kráľom zjednoteného Madagaskaru
- B. Bol prvým Slovákom, ktorý navštívil päť kontinentov
- C. Bol prvým Európanom, ktorý sa plavil po Indickom oceáne

Správne odpovede:
1/b, 2/b, 3/c, 4/a, 5/a

Z POŠTY

Trencin región, dvojmesačník, november – december 2018, číslo: 6, ročník III., vyšlo: 5.11.2018. **Vydáva:** Trencin región, Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR), adresa: Trencin región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01

Trencin, IČO: 42377897, poštová adresa: Trencin región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trencin. **Redakčná rada:** Eva Frývaldská, Veronika Rezáková, Veronika Matyášová. **Redakcia:** Radovan Stoklasa – šéfredaktor a kolektív autorov. **Foto:** Radovan Stoklasa, archív redakcie – ak nie je uvedené inak. **Kontakty** – email: redakcia@trencinregion.sk, web: www.trencinregion.sk. **Náklad:** 110 500 ks, distribúcia v Trencianskom samosprávnom kraji: obce do 3000 obyvateľov – do schránok, obce a mestá nad 3000 obyvateľov: OcÚ, MsÚ, elektronická podoba: www.trencinregion.sk. Zaregistrované na MK SR, EV 5360/16, ISSN 2453-7942. Autorské práva vyhradené – použitie len so súhlasom vydavateľa.

Redakčná uzávierka čísla VI/III: 29. október 2018, najbližšie číslo vyjde 4. januára 2019.

Križovka

V križovke je ukrytá pranostika.

Pranostika	odzmený kukuričný súfok	2. časť tajničky	kananej-ská bohyňa úrody	rímske číslo 650	skratka pre okrem iného	zariadenie na lapanie	Autor križovky: Juraj Mitošinka	posúva niečo sypké	vojenská jednotka	Izabela (dom.)	značka neodýmu	kto hrá na gusliach	Pomôcky: hring, buret, pinta, glejt, sika	1. časť tajničky	matéria
stratil listie							dočasný avarský opevnený tábor						hydrid draslíka základná premena		
ozdobná izbová palma							dupaním poškodím Imrich (dom.)								
plakal (bás.)					opasok (zastar.) vyčnieva- júca skala						zlostník (expr.) hráč na gitare				
skratka súhvezdia Výveva (Antlia)				tropická rastlina zjavne, očividne						sprievodná listina (hist.) zliatina					
značka selénu			nariadenie (zried.) zabezpe- čujú						hnačka (lek.) citoslovce bolesti						
oslovovalo zámenom <i>ori</i>								stará ploš- ná miera						3. časť tajničky	obriadia
vyhŕňalo							Barbora (dom.) rúcal, boril					spodok nádoby osobitne, oddelene			
Pomôcky: ijolit, acetyl, bamia, diarea	cudzie muž.meno natieralo masťou						bujne, nespútane dravý vták							skr. pre a podobne značka titánu	
mýslí (bás.)					súdne konanie často bolelo					lístie (kniž.) znášajú utrpenie					
Adela (dom.)				druh tkaniny stôl v obchode						svišť, svišťanie Erika (dom.)					
skratka svetového rekordu			pobabrete ale, avšak											skratka erytrocytu izba (slang.)	
bol unáša- ný vodným prúdom (bás.)						malomo- censtvo citoslovce trúbenia							uctievaj týkajúce sa supa		
alkalická hlbinná vyrelna							zn. auto- mobilov obyvateľ Indie				japonský kopytník využívajú- ca paru				
značka pre lam- bert			Terézia (dom.) odstránenie (bás.)							mačkovité šelmy krása (bás.)					hlúbobá zelenina
otec (hypok.)				nádoby na kúpanie tkaním zhotovíme						lúč (bás.) zvyk, obychaj					
Pomôcky: ordre, dural, Erato, kencia	mužské meno banda (expr.)							často meria Florián (dom.)							
tučnela							šplechne mzda							značka iridia odriekanie (pren.)	
časť nohy vzadu pod kolenom						pratá blanokridly hmyz							citoslovce výstrelu nesúhlas		
citoslovce nadšenia					ťažký kov 100 m ²						pospevuje rímske číslo 1100				
pomykal										veľká tma					
keď			múza ľúbostnej poézie							radikál kyseliny octovej					

Štyria lúštitelia obdarovaní

Do redakcie nám opäť prišlo veľa správnych riešení križovky v dvojmesačníku Trenčín región (číslo 5, ročník 3, september – október 2018). Spolu ich bolo 139. Všetkým sa podarilo vylúštiť znenie pranostiky: Ak noc chladná je pred Michalom, tuhá zima príde eivalom.

Výzrebovali sme štyroch šťastlivcov, ktorí si môžu spríjemniť predvianočné obdobie. Autoatlasy Slovenskej republiky získavajú: Jaroslav Kozák (Púchov), Ing. Anton Hájovský (Dolné Naštice). Cestovný lexikón Slovenska posielame: Aneška Dorotčinová (Dolná Breznica), Alžbeta Knapková (Ráztočno).

Aj teraz sme si pre Vás pripravili novú celostranovú križovku, v ktorej sa ukrýva pranostika. Jej znenie nám posielajte najneskôr do 20. decembra 2018 na redakčný e-mail: redakcia@trenclin-region.sk alebo poštou na adresu: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín. Výhercovia sa môžu opätovne tešiť na knižné publikácie.

Držíme palce. (red)

Obyčajný chalan z Hradnej

Nie je to tak dávno, čo americká televízna stanica CNN vybrala Bojnice a Trenčín medzi 11 najväčších turistických atrakcií na Slovensku.

Jedna kanadská televízia zase vyslala pod hrad Matúša Čáka filmárov, aby natočili dokument o slávnej „hokejovej“ ulici Pod brezinou, kde bok po boku bývajú slovenskí hokejisti NHL. Najbližšie môže byť Trenčiansky kraj v popredí opäť. Tentoraz by mohol španielskych dokumentaristov do Veľkej Hradnej zlákať

čina, ako mu často v životopise uvádzajú,“ usmiala sa starostka obce Anna Petriková.

Práve v dedine so 700 obyvateľmi robil malý Stanko prvé futbalové kroky. „Sme pyšní na to, že taká slávna osobnosť má korene práve u nás. Deti ho zbožňujú. Vždy ich poteší nejakou drobnosťou, rozdá podpisy, odfotí sa, majú v ňom veľký vzor. Je to pre nás vzácnosť, keď príde domov,“ doplnila starostka.

Znie to trochu rozprávko, ale stabilný člen slovenskej futba-

Neboli žiadne mobily. Boli to krásne časy, detstvo som si užíval,“ spomína 23-ročný futbalista Cely Vigo.

Sedíte s ním pri jednom stole, objedná si mäťový čaj. Žiadne hviezdne maniere, hoci sa okolo neho točia milióny. „Je to prehnané. Toľko peňazi za prestup fut-

balistu. Dobré si pamätám, koľko som dostával, keď som podpísal v šesnástich prvú profesionálnu zmluvu s Trenčinom. Presne 333 eur. Aj to už pre mňa boli veľké peniaze. Nevedel som, čo s nimi. To som ešte chodil do školy,“ pokračoval.

„Stále som len chlapec z dediny, ktorý sa snaží presadiť. Ešte šesť rokov dozadu som každé ráno vstával na autobus z Veľkej Hradnej do Trenčína. Na to si dodnes spomínam. Priznávam, boli časy, keď som nedúfal, že sa raz futbalom budem živiť,“ lovil v pamäti Lobotka. „Viem, odkiaľ pochádzam. Rodičia neboli zvlášť bohatí. Vyrástol som v skromných podmienkach a skromným aj chcem zostať,“ prízvukuje bývalý hráč Trenčína, Ajaxu Amsterdam či dánskeho Nordsjaellandu. „Všetko si vydrel. Sledujeme jeho kariéru, fandíme mu, nech sa mu darí,“ povedala prvá dáma Veľkej Hradnej.

Jeho cesta na vrchol je určite zaujímavá. Možno sa raz objaví aj sfilmovaná. Podobne ako Bojnický zámok, Trenčiansky hrad, či slávna hokejová ulica Pod brezinou. A ak budú filmári tento Lobotkov príbeh natáčať, treba ich navigovať na odbočku medzi Trenčinom a Bánovcami. Veľkú Hradnú určite nájdu...

(miba)

„Naše dedinské babky sú niekedy rýchlejšie ako internet. Aj teraz, keď prídem domov, vedia to všetci a hneď.“

slovenský futbalista Stanislav Lobotka.

„Keby prišli, určite vie o tom celá dedina. Naše dedinské babky sú niekedy rýchlejšie ako internet. Aj teraz, keď prídem domov, vedia to všetci a hneď. Je to zábavné aj milé zároveň. Vždy sa rád vraciam domov,“ usmieva sa od ucha k uchu Stano. „Možno sa raz celý svet dozvie, že pochádza z Veľkej Hradnej a nie z Tren-

ovej reprezentácie a začínajúca futbalová hviezda zadržala prvé kopačky vo Veľkej Hradnej. „Na dedine nemáte toľko možností ako v meste. Akurát ihrisko, na ktorom naháňajú loptu všetci chlapi z okolia. A slúži nielen na futbal, hral sa tam aj tenis či hokej. Keď nás už svrbeli kopačky, musel som obehať všetkých chalanov, zazvoniť im pri dome a dohodnúť sa čo, kde, kedy.

